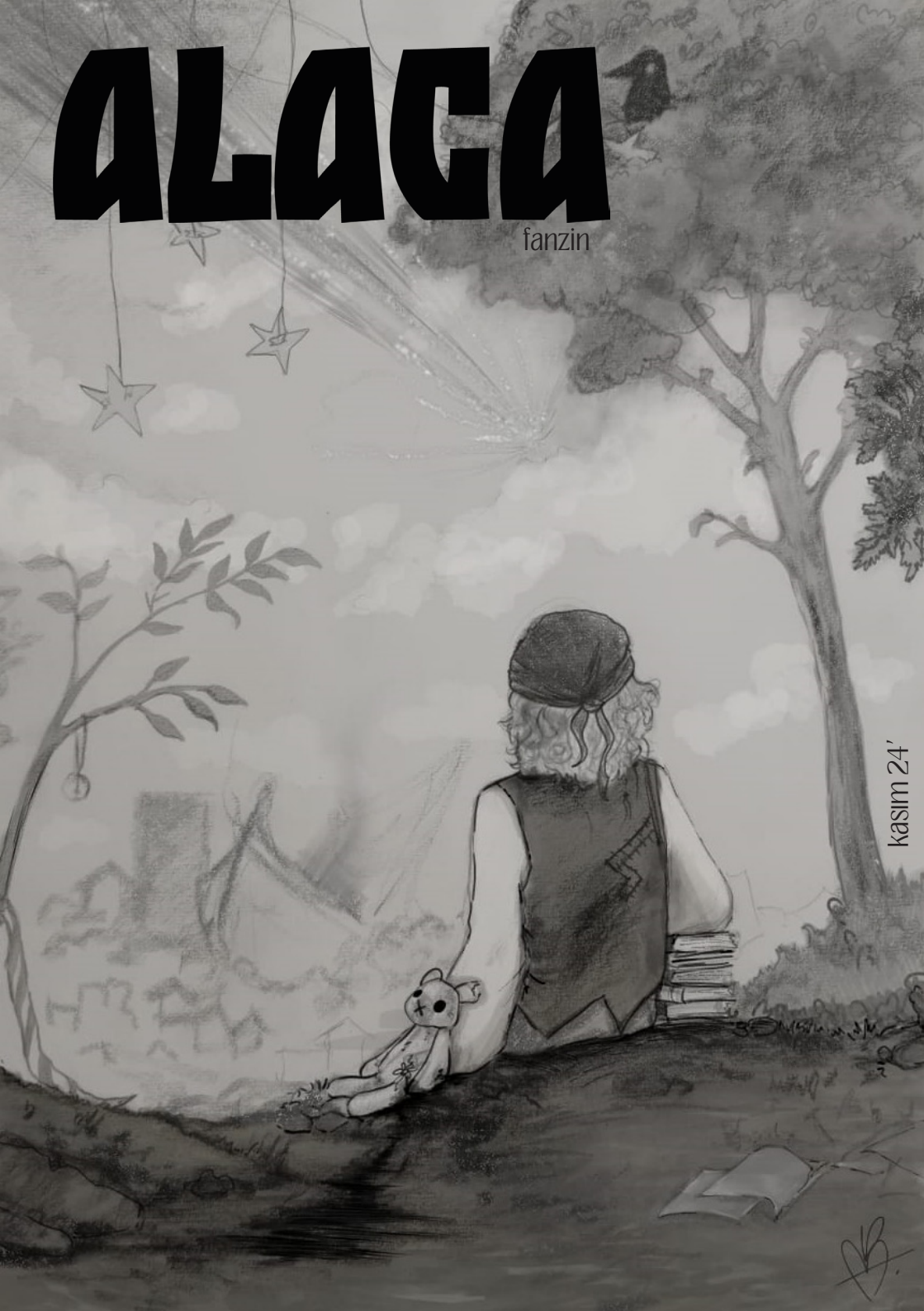
ALACA

fanzin

kasım 24'

-Gökyüzünden Öpücük-

Biz, yaşamın kancasına takılmış, kahkaha çorbası içen ruhlarız. Kelimeler, aklımızı metropolün bağrından çeler. Gönlümüzün tarlasındaki çiçeklerimizi sulamaya koyulur, tohumlarımızı ekecek dallar ve budaklarla çevrili ormanlar ararız. Yazmaya sıvadık kollarımızı, kelamımızı süslemeye geldik. Canlarımızı sermeye göründük birkaç cümle üstüne. Toprak, gözyaşlarımızı kurutmadan, bir yenisini akıtmaya koştuk. Kendimize ara sokakları ve karakuşları vadettik. Bir başkasına dikilmeyen yalnızlığımızı, muzipliğimizi ve her şeyimizi buraya yama ettik. Doymadan göçüp gideceğimiz bu dünyaya, bir çift şiirimizi, üç beş hayatımızı ve yırtılmış hırkalarımızı bırakarak göçelim istedik.

İlk önce, kedili sokaklara, sonra saman kâğıtlara ve oradan da gençliğimizi soyduğumuz renkli bulutlara uçuyoruz. Elektrik direklerine konuyoruz tüm benliklerimizle. Paradokslarda ve çelişkilerde deviniyoruz. İçimiz büyük bir sarılmak yumağı. Canla ve başla yürüyoruz önümüzdeki yolu. Sizlere göğün yüzünden öpücükler getirdik. Yaşamın kuyusunda, her yeni gün, sorulara, şiirlere ve umutlara! “Tüm yıldızları biz toplayacağız gökyüzünden.”

alaca
1, yılını
kutluyor!

Kadın Cinayetleri Politiktir!

İkbal ve Ayşenur'un canice katledilmesinin üstünden yaklaşık bir buçuk ay geçti. Hepimiz yaralı, üzgün ve öfkeliyiz. Çünkü eşit bir dünyada yaşamak istiyoruz. Toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlandığı, kadınların kadın oldukları için öldürülmediği ve öldürülmelerine taviz verilmediği bir dünyada yaşamak istiyoruz. İnsan onuruna yakışır şekilde, özgürce yaşamak istiyoruz. Ayrımcılığa, şiddete uğranmayan, kimsenin yaşam hakkının elinden alınmadığı bir dünya istiyoruz.

Bu istediğimiz dünyadan uzaktaysak ve hala daha uzaklaşıyorsak peyderpey, bunun tesadüfi ve münferit olmadığını biliyoruz. Kadın cinayetleri, erkeklerin cinnet geçirmesiyle sonuçlanan hayvani hareketlerden ibaret değil; kadın cinayetleri, töreden asla ibaret değil, bu eskide kaldı; kadın cinayetleri, hele ki erkeğin sözde sevgisinin kıskançlığından asla ve kata ibaret değil. Kadın cinayetleri politiktir. Kadın cinayetlerine karşı önlem alınmamakta ve hatta taviz verilmektedir. Şiddet gören bir kadın polise gittiğinde ve bir beyanda bulunduğunda bunun dikkate alınmadığı örneklerini biliyoruz. Tecavüze uğrayan mağdur kadının, mahkemede tecavüzcüyle evlenmesi halinde cezasının tamamen yok sayılması veya indirime uğramasını da görüyoruz, biliyoruz. Bir kadının yaşamına son veren erkek de aynı şekilde, aynı düzenin şerefsizliğiyle bir takım elbiseyle iyi hal indirimi alıyor, biliyoruz. Bu örnekler çoğaltılır ve her çoğaltıldığında yeni bir kadın cinayeti yaşanmış olur. 2024 yılında, yalnızca şu ana kadar vahşice işlenmiş 391 kadın cinayeti gibi. Kadın cinayetleri politiktir. Çünkü 6284 sayılı kanun uygulanmamaktadır, çünkü İstanbul Sözleşmesi'nden çıkılmıştır, çünkü indirim ve af uygulanmaktadır, çünkü kadının beyanı esas alınmamaktadır, çünkü toplumsal cinsiyet eşitliği yoktur!

Şiddet önlenebilirdir. Bunu sözleşmelerle, yasalarla, toplumsal cinsiyet eşitliğiyle yapabilirsiniz. Bu düzen adaletle değişemez, çünkü bu adaletin kimin adaleti olduğu konusu çok önemli ve maalesef bu adalet Hitler'in adaleti, bu adalet Musollini'nin adaleti. Maalesef bu adalet Rosa Luxemburg'un adaleti değil, keşke öyle olsa. Bu yüzden eşitlik diyoruz ısrarla. Kadınların kanun önünde, toplum nezdinde eşitliği diyoruz. Bir kadın cinayetinden sonra "orada ne işi vardı?", "o kadar açık giyinmeseydi", "erkeğin yanına gitmeseydi" denmesin diye eşitlik diyoruz, eşitlik istiyoruz.

Ortada mağdurluk varsa güç eşitsizliği de vardır, bu durum eşitlenemez ama kanun önünde ve toplum nezdinde cinsiyetler eşitlenebilir, eşitlenmesi gerekir. Toplum nezdinde eşitlik diyoruz çünkü duyduğumuz cinsiyetçi ve ayrıştırıcı sözler yukarıdan dayatılsa da buna kanan, alet olan yine toplum oluyor. Okullarda, sosyal medyada şaka adı altında kadın cinayetleri failleri övülüyor ve topluma kanıksatılıyor. İşte bu yüzden toplumun dönüştürülmesi, topluma ortak bir insani bilinç katılması lazım.

Kadına bakış açısının, eşitlikçi olabilmesinin yollarının bir tanesi de bahsedilen toplumsal, ortak, kolektif bilinç. Toplumda kadınların iş gücünün, bedeninin sömürülmemesine dair bir ortak bilinç gerekli. Hem de bu bilinci oluşturmak tamamen bizim bizden beklememiz gereken bir olay. Çünkü bizim dertlerimizle ilgileniyormuş gibi görünen "yetkililer" bizim dertlerimizle ilgilenmiyor. Toplumsal bilinç falan onların umurlarında değil, onlar sadece "nasıl daha çok param olur"u düşünüyorlar ve bize hikayeler uydurup onlara kanmamızı istiyorlar. Kanmayacağız!

Kadın cinayetleri, ekonomik sistemlerin ve örgütlü bir ideolojik gericiliğin de ürünüdür. Sermaye ve örgütlü gericilik, toplumsal cinsiyet eşitsizliğini derinleştiren, topluma kanıksatan ve normalleştiren bir sistem bölümleridir. Kadınları, toplumsal, ekonomik anlamda edilgen kılarak metalaştırmaya kadar giden bir yoldur. Bunların hepsi düzenle, sistemle doğrudan ilişkilidir. Kadınların şiddete maruz kalmasını mümkün kılan, bu şiddeti görünmez kılan ve hatta meşrulaştıran sistem, yalnızca bize gösterilen ve kanmamız beklenen kadar değil, aynı zamanda sermaye merkezli gerici bir sistemdir.

Kapitalist sistem, genel bir suretle emeği sömürmesinin yanında, özellikle kadın emeğini olağandan daha fazla sömürüp, mobing, şantaj ve taciz ile kadınların bu sistemdeki yerini iyice ayrıştırıyor, ikincilleştiriyor, hatta üçüncülleştiriyor. Sistemin yaptıklarıyla, kadın cinayetleri, taciz ve sömürü gibi olguların toplum nezdinde normalleşmesine sebep oluyor. Ayrıca kadını iş merkezlerinde edilgen kılmasıyla, onları sanki kadının doğal göreviymiş gibi gözüken ev içi ücretsiz işe mecbur kılıyor ve yine toplumda normalleştirilen, kadının doğurganlığına vurgu yaparak onu çocuğuyla eve kapatıp, sistemde bir yeri olmasını engelliyor. Bu da kadının evde gerici bir algıyla sömürülmesine yol açıyor. Bunun da genel adı ev içi emek sömürüsü oluyor. Toplum olarak kadınların evde iş yapıyor olması ne kadar normalleştirildiyse de bu, sistemin onları getirdiği, bizlere kabul ettirmek istediği edilgen ve haksız konum yüzündendir. Başka bir yönüyle ev işlerinde edilgen kılınmış kadın, ev içi sömürüye haklı bir başkaldırı gösterdikten sonra gerici bir zihniyetle evde de şiddet görmeye başlar -eğer ki daha önceden görmüyorsa, ki bu da çok olağandır elbette. Kadın, bu şiddetten kurtulmak isterse, sistemin, gericiliğin ve sermayedarların sistemi yüzünden ekonomik bağımsızlığını kazanamamış olduğundan dünya üstündeki sömürüye en yoğun şekilde maruz kalır. Kadının artık ne ekonomik bağımısızlığı, ne emeğinin hakkını alabilmesi, ne vücudunu koruyabilmesi, ne de yaşamını koruyabilmesi mümkündür. Bu yüzden bunlardan kurtulmak isteyen kadın çevresindeki en çabuk ulaşabileceği işe başvurmayı göze alır ve bir patronunsa en sevdiği şey ucuz iş gücü olduğu için paraya muhtaç olan kadını en alt maaştan işe sokarak emeğini sömürür. Yani kapitalizm, hem kadınların mücadelesinin sönümlenmesini ister ki sisteme zarar gelmesin ve bir şekilde sistemi yıkabilecek mağdurlar ses çıkaramasın, hem de kadınların mücadelesini sönümletmesiyle oluşacak olan kadının ekonomik bağımsızlığını kazanma ve sömüreye karşı güç kazanma zorunluluğuyla oluşacak ihtiyacından onu sömürmek ve ucuz iş gücü olarak kazanmak ister. Zaten böyle bir kısır döngüye ulaşan kadın, mecburi olarak, iş yerinde de mücadelesini devam ettiremeyecek bir konuma geleceğinden, erki bulunduran patron ve kapital için kazan-kazan durumu ortaya çıkacaktır. Böylece bir döngü, bir çelişki yaratmış olacaktır. Kadın mücadelesi de tam olarak bu tarz bir, mücadeleyle onların planlarını bozacak şekilde, emek eksenli olarak başlar. Kadınlar, bu sistem değişmedikçe, ekonomik bağımsızlığını kazanamadıkça, sömürülmeye devam edildikçe ve bu sömürü meşrulaştırılıp normalleştirilmeye devam edildikçe kadın cinayetleri politik kalmaya devam edecektir! Bu sistem, sermayenin, sermaye düzeninin ve gericiliğin topyekün el ele yermesiyle oluşmuştur. Bu sebeple kadınların ölmemesi ve sömürünün devam etmemesi için gerici ve aşağılık sistemin tamamen yıkılması gerekmektedir.

Bunun yanında gericiliğin bir diğer ayağı, dini gerici örgütlenmelerdir. Dinin dayattığı itaatkâr ve kadınları kısıtlayıp değersizleştiren kesmidir. Tarikatların örgütlü gericiliği sonucunda toplumsal olarak kadınların işlevsizleştirilmeye çalışılması, politik olaraksa siyaset sahnesinden kadınların ve kadın haklarının çektirilmesi, gericiliğin sürdürülebilmesi ve güçlenebilmesi için elzemdir. Sadece bize kızmamız için gösterilene karşı tavır almak bu yüzden yeter-

sizdir. Kadın mücadelesini özümseyerek, tarih sahnesindeki yerinden ayırmadan ele almak lazım gelir. Siyasi pozisyonun, ekonomik sistemin ve örgütlü gericiliğin burada etkisi önemlidir. Hatta bize gösterilen yapay sorun kaynağı, yanlış olmaması sayesinde bu kadar kolay ve çokça insan çekebilmekte içine. Buradaki sistemsel illüzyonun farkına varılması gerekmektedir. Asıl soruna ve asıl sorunun kaynağına gösterilmek istenene bakarak ve aldanarak değil; görülmesi gereken ve saklanmak istenene bakarak, özümseyerek ulaşılır. Erki ve maddi gücü elinde bulunduranlar, bizim asıl kaynağı görmemizi istememekteler, çünkü onların işine böylesi geliyor. Kadınların güçlü olmasını istemiyorlar, çünkü ucuz iş gücüne ihtiyaçları var. Katile iyi hal indirimi veriyorlar, çünkü politik ve ekonomik çıkarları var. Onlar, bireyciler ve yalnızca kendi çıkarları için hareket ediyorlar. Bizler, birbirimizin gözlerinin içine bakanlar, yukarıdan değil yanı başımızdan aynı mücadeleyi vermeye çalışanlar, ancak birbirimize gerçeği gösterebiliriz. Diğer hepsi, onların hikayesi ve göstermek istedikleri ve kanmamızı söyledikleridir.

Yaşanan şeyler var ve sorun apaçık belli. Bu sorunu görense devletin d'si değil: STK'ler ve dernekler. Devletin asli görevlerinden olan ve fakat yerine getiremediği güvenlik sorununu kapamaya çalışıyorlar. Kadın cinayetlerini devletten katbekat daha dikkatli araştırıyor, en gerçek sonuca varıyorlar. Mağdurun yanında olup o kişiye kol kanat germeye, devletin yapmadığı yardımı yapmaya çalışıyorlar. Yaptıkları paha biçilemez bir şey. Sorunu hepimiz biliyoruz, bunun için hepimiz mücadele vermeliyiz. Dünya değişebilir, toplum dönüşebilir. Gerek siyasi, gerek politik, verilmesi gereken bir mücadelemiz var. Yarına uyanırken korkarak uyanmamın, gece eve giderken can derdiyle yürümemenin kavgası var. Bu yozlaşmanın çözülmesi ve haklı öfkemizinse buradaki anahtar olması lazım.

Kadın cinayetleri hakkında dolaylı ve hiç yapılmamış çıkarımlar yapmak zor. Çünkü bir olgu var ve bu olgu süregeliyor. Sorun, –ne kadar üstü kapatılmaya çalışılıp, sahte sorun odaları açılmaya çalışılsa da- apaçık belli: sistem ve tavizler. Bizler hiç duyulmamış çözümler yaratamayız belki ama zaten hali hazırda gözümüzün önünde duran bir çözümü gösterip kitleselleştirerek uygulatabiliriz ya da biz bir kitleye dâhil olarak mücadelemizi büyütebiliriz. Biz, sermaye düzeninden ayrıksı olanız, halkız. Onlardan daha fazlayız. Güçlü olan biziz. Çete, sermaye, tarikat ve patron düzenine taviz vermeyecek, onlara geçit yok diye bağıracak ve dünyayı değiştirecek güç bizde.

Bu güç ise tarihten geliyor. 25 Kasım yaklaşıyor: Mirabal Kardeşler bize selam veriyor. Onların faşist Dominik diktatörlüğünü karşı verdiği devrimci mücadele yolumuzu aydınlatıyor. Günümüzde kadınlara dair haklarla birlikte, mücadelenin anılması için bir gün daha kazandıran cesur yürekli üç kadın kardeş kavgamızı verdiğimiz dünyaya ışık saçıyor. Onlar kendi ülkelerindeki faşist diktatörlüğü yenmeyi, devirmeyi başardılar ve bugün hala daha bize umut oluyorlar. 8 Mart 1957'deki 40.000 dokuma işçisi, emekçi kadının grevi ve sonrasında kazandığı hakları da içimizdeki aynı umudu büyütmemize vesile oluyor. Bir zamanlar direterek ve direnerek kabul ettirdiğimiz İstanbul Sözleşmesi de bize umut veriyor, biz dünyayı değiştirebiliyoruz. Dünyamız sadece karanlığın olduğu bir yer değil. Karanlıklar içinde hep bir ışık var. Yeter ki mağaradan çıkmak için ışığı görmeyi istesin insan. Umut hep var. Mücadelemiz hep var: "*yeryüzü aşkın yüzü oluncaya dek!*"

6284'ü Uygula!

İstanbul Sözleşmesi Yaşatır!

Doruk Gavaz

Fotoğraf: Abö

Kırmızı Tükenmez Kalemler

ben
    bir saksıyım
belki de fidana can olan toprak
  belki yine bir saksıyım
can olan toprağa barınak
ama sonra   yuvarlanan bir topum yokuş aşağı
belki yokuş aşağı giden yol da benimdir
    aşağı inemeyen tüm yokuşların çizgileri gibi.

yokuş aşağı çiziyorum resimlerimi
dikiyorum gözlerimi sayfalara
aynı toprağımdaki fidanlar gibi
  dikilen
çiziler
kırmızı tükenmezle çizili bir sürü çizgiler

niye böyle küçük yazıyorum
oysa ben büyük büyük harfler yazmayı severim
ya da sadece boş bırakırım sayfalarımı
saatlerce bakmak için
bir tanecik sayfaya
  ya da saatlerce uyumak için
  sadece bir yastıkla.

kaç tane rüya görmüşüm
ben bunları düşünürken?

yuvarlanıyorum hep
 bakıyorum kalemlerim de yuvarlanıyor benimle yokuş aşağı,
yastıklarımı da alıyorum
yanlız kalmayalım diye.

cümlelerimi doğru kuramıyorum
ama yine de yokuş aşağı yuvarlanmayı tercih ediyorum
estağfirullah bu benim tercihim
siz bir yorganla yuvarlanmayı da tercih edebilirsiniz
ben genelde sonu olmayan yokuşlardan yanayım,
aşağı inmeye niyeti olmayanlardan mesela.
sonra bu yastıkları da yamayalım
dökülen kalemlerimi içine dolduralım.
ne kadar uzun sürdü ağaçtaki meyvenin düşüşü
gözlerimi de yamaladım güneşten çürümesinler diye.
öğlene kadar ipleri esnedi yuvalarında.
ama şimdi bu deli saçması şey bir şiir de değil,

akşama kadar harfleri oturmamış sayfasında
meyve düşene kadar şems düştü bile
sonra baktım göğe
ne dikecek yama
ne de görecek göz kalmış
ben de kapattım gözümü
daha iyi görebilmek için.
düşen meyveler de bir zamanlar bir çiçek değil miydi?
şimdi gözlerime meyve olarak düşmesi
zaten önemli de değil
gözümde çiçek açtıran meyve
o vardı şimdi kağıdımda
yamadığım yastık da o meyve
ademle havvanın kopardığı da.
sonra benim gözlerim de o meyve gibi yuvarlanıyor yokuştan aşağı.
yuvalarında yuvarlanan gözlerim, kapalı olsa dahi
belki bir anda çiçek açabilir,
açan çiçek bir yıldıza dönüşebilir
yaprakları sararır ve parladığını görebilirsin semada

birden, çok yastık bulursun
yokuş hala uzamaktayken.
gün doğmuş akşam olmuş fark eder mi?
ben yürümek isterim
belki fidanım çiçek açmıştır diye
yol yokuş değil de etrafındaki fidanlarımdı benim meselem

yine akşam olur
ben uyumak isterim
ninni söylemem ama fidanlar dinler beni

zaman geçer
fidanlarım ağaç oldu şimdi
kıvrılıp yatabilirim
yokuş boyunca çizdim tüm fidanları
şimdi uyumam gerek,
ismimi kazımışlar zaten ağacın kovuğuna,
ben kırmızı çizgiler atardım.

ama kalemlerim yok şimdi, hepsini doldurdum yastığıma
belki daha rahat uyumak için
ama kovuk çok küçük ben ve yastıklar için
şöyle yorganım var bir tane
yastıklar da çok fazla
kaybolmuşum onların içinde
isyan ne mümkün
biz kovuğa sığmak istemiyoruz.
ben, ağaçlarımla göğe bakarım, belki bir gün yine çiçek açarlar diye
ben şimdi yine kapadım gözlerimi,
açmasını beklediğim çiçekler meyveye dönüşsün diye

ben şimdi yok olmak isterim
var olmaya bu kadar yakınken

açarım gözlerimi
ağacım tam meyvesini verecekken.
acele ederim hep olduğu gibi
bir bakmışım artık anlamıyorum,
ben hangisiyim?
ağaçlar, fidanlar, yastıklar,
yorganlar, kalemler..
hepsi benmişim aslında,
ayırt edemem hangisi olduğumu
bölümlere bölünebilirim
belki aralarından birine karar vermek için.
bölünmeden kendimi toparlayamam.
benim ağacım bu ninniyi dinlemez.

sonra bir anda,
defterdeki sayfayı kopartırım
son yastığı da hep saklarım
çok soğuk bir süt içesim gelir,
makası kırarım akşamsefaları açılırken,
ve yüzümü kırmızıya boyarım.
bana kargalar söyledi, size gök söylesin,
ben kendimi bölerken bulmuşum.

Elmakafa

Mukabil

Tenimden duyulsun diye sürtmüş sıcaklık
bükülmeye, fıtıklarda genişlemeye razıyım
Büyük şeylerden vazgeçtim,
usluyken bilmediğim
bir şair duruşu kütle arasında birken
ferdî kaldırımlarda gezindiğim sıra
kamburlu gaybubet
aygırları koşturabilirim sonra
rekabet okunmazken önümün açıklığından.

Durmak kasvetinde değil
aşkın sağaltan cezbi ekseni geçiyor
karahindibalar yerli yerinde çirkindir
demir tabutun ağrısı
peşinen muhalefet
en utanmış haliyle duruş
beni kanla esriltecek olan.

Yusuf Öz

Albatros

albatrosu kaldırımda ölü
bu şehri içimden geçer gördüm
aynı gün kendimi
bu küreyi yutar gördüm

tutunacak dal yok bittiğinde bitecek
ama her gün ne kadar ölüm varsa en az
o kadar da doğum var
işte yine bir yıldız kaydı dilek tut
bana anlat, ben de anlatayım başkasına
duysun insanlar hayallerini
çünkü seni duymaz yıldızlar
sen onları duysan da

albatrosu sürükledik kaldırımda
ta ki çöp kovasına
uğurladık onu kalabalık
bir cenaze arabasına
kuş öldü kanı kaldı yerde

her gün doğduğu kadar en az
ölür kuş
Sanki yaşamış da nerede?
yaşamış da nasıl?
yaşamış mı?

bu kuş kanatlarıyla bir şehri arşınlamıştı
peki kanatsızların tüysüzlerinden insan
bir şehirde kaç kez ölebilir
ya da bir küreyi kaça bölebilir
daha kaç kuş kaldırımda öldürülebilir?

Enes Kaynakcı

Fotoğraf: Ratel

Ben Gittiğimde Bu Şehirden

ben gittiğimde bu şehirden
anısı kalacak soluğuma
tünemiş olan yalnızlıkların
bir kuş, gövdesinde ölmekle tarazlanacak
bir şâir, şiirlerinden yorulacak
yollarımda sarih bir kargış gibi kendini
dövmeleyen gün
yarına dönmeyecek
benden aldıklarından
yine de menekşe kokacak sokaklarım
ben gittiğimde bu şehirden
bir kadın, bıçakla kirletecek
dağlarını bu eski şiirin
yaşamak, çağdaş bir ölümü ansıtacak
düne dönecek fotoğraflar, hatıralar
yine de duymayacak beni
göğsümde pakladıklarım
ben gittiğimde bu şehirden
belki annem, belki şarkılarım
ağlayacak ardımdan
bu kadar listesi bu kötücül yalnızlığın
gün, çığlık saçacak kendi damarlarından
yine de büyütmeyecek beni
çaputlanmış kavaklarım.

Cemre N. Karain

Maskeliler

Nice maskelensen bu nüfuz seni deşecek,
Sanki zihin ovañda bir başkası gezermiş(!)
Kaçmak, böyle yoğunken.. Örnektir ok ve kiriş..
Her hamle bir sır veriş.. solusan -fırlar gerçek!

Yedi mühürlü yazma mıyım, yahut bir ayna,
Yüzümde tek gördüğün bakışıñdaki sınır.
Nüfuz edilemez, müphem, sırla kıpır kıpır
Bu maskenin, elbet sen, yatmaktasın altında.

Bir zindanım zihniñe, yakalamadan kapan,
Bir kaygıyım, kabaran, gevşediğin ânıña,
Binbir ürkünç kolumla sızmışım hüsranıña!
Kaç git.. Ya kime? Niçin hep uçuruma çabañ?

"Duyguñu bir defacık duyabileydim keşke!"
Kalkışı bir maskenin kaldırır rehaveti.
Ama merak bir bitmez azap -yok ziyafeti!
Maske altında maske, maske altında maske…

Çizim: Elmakafa

Memduh Eren Deveci

Fotoğraf: Abö

Bir makasa sarılıp
Akıtacağım vücudumdaki fazlalıkları,
Ayağımın altına alacağım gereksiz organlarımı.
Bir gün o makasa sarılıp,
Almadan önce fazlalıkları ayaklarımın altına,
Meryem'i becereceğim, düşürmeden parçalarımı.
Taktığımda dokuz mücevherli tacı,
Başladığında sancı,
Karnımı yağla değil, canla dolduracağım bu sefer.
Dokuz değil, tam on iki doğuracağım,
Kendi cennetimi yoğuracağım düşten
Ve onun karnında yeniden doğacağım,
Ve tüm çocuklarımı doyuracağım
Cennet bahçelerine elma olmuş memelerimle.
Sen beğensen de beğenmesen de,
Benim fıtratımda var bu.

Mehmet Karakaya

Kapitalist Yalnızlık Güzellemesi: Az Sev, Çok Çalış

Yaklaşık iki ay önce kaleme aldığım bu denemeyi, ölümün gündemimizin yakasını bırakmak bilmediği bu süreçte yayımlamak, denemenin konusu olan yalnızlık dayatmalarının şahit olduğumuz korkunçluklara hangi açıdan temas ettiğini kısa bir ek ile açıklamak istedim. Katilin, özellikle kadın cinayeti faillerinin profilinde yaşanan keskin değişim; anlık, öfke yada cinnet temelli hayvanlıkların doğurduğu kadın ölümlerinden farklı olarak düşünsel olarak temellendirilmiş, katilin dünya görüşünün manifestosu niteliğinde sergilenen yeni cinayetlere doğru yaşanan geçişin arka planında içinden çıkılamaz bir yalnızlık algısının bireylere dayatılmasının payı olduğu kanaatindeyim. İçinde bulunduklarına inandıkları mutlak yalnızlığın, reddin, kendilerine acımalarının neticesi olarak -çoğunlukla kadınları hedef alan,-- şiddet eylemleri sergileyen (ekseriyetle genç erkek) bireyler uluslararası kamuoyunu son on yirmi yıllık süreçte meşgul etmekteyken benzer suçların topraklarımızda da işlenmeye başlamış olması bu değişimin arka planını irdelemeyi zorunlu kılıyor. Kendi acılarının sözde görkemiyle büyülenmiş; yaşamanın kimlerin hakkı olduğuna dair kendi yargılarını geliştirip bunları eyleme dökecek kadar küstah ve aşağılık – her ne kadar söz konusu güruha kitlesel bir kimlik ve tanınırlık kazandırdığı için kullanmaktan kaçındığım bir terim olsa da – 'incel' olarak tanımlanan insan topluluğunun en zararlı örneklerine toplumumuz içerisinde şahit olmaya başlamışken, bu hamam böceklerinin hangi delikten çıktığını ve nefretlerinin kimler yahut ne tarafından beslendiğini kuşkusuz sorgulamalıyız.

Yalnızlaştırma ve yabancılaştırma; kapitalizmin bireyleri sıkı yarışmacılar, tüketiciler, yok ediciler haline getirmek için kullandığı temel silahlardan. Bu düşünce, 20-21. yüzyıl felsefe ve beşeri bilimler külliyatı dahilindeki; insan refahını, insani değerlere dair yozlaşmayı irdeleyen tüm çalışmaların satır aralarında okunan temel bir kavrayış olmakla birlikte, yakın mutsuzluk tarihi anlatısının da iskeleti. Bu kavramların kapitalizme teması ile birlikte ele alındığı klasik metinlerde, izolasyon ve yabancılaşma, kapitalizmin dayattığı yaşam biçiminin bir yan etkisi yahut amaçlarından biri varsayılıyor.

Bu varsayımlar hâlâ doğruluğunu korumakla birlikte, otoritenin yalnızlaştırma politikasına son 10-20 yıllık süreçte eklemlenmiş; onun marketteki ve iş hayatındaki düzenlemelerinden bağımsız bir düzlemde dayatılan, gizil bir propaganda niteliğindeki "yalnızlık güzellemesi"nin varlığından söz etmek gerek. Klasik yabancılaştırma anlatısının dışına çıkan, bu anlatıyla eşgüdümlü işleyerek yabancılaşmayı daha da kuvvetli hale getiren bu propaganda, yalnızca kolektif değerleri ve insanın bağ kurmaya dair inancını yıpratan koşullar yaratmak yoluyla değil bu değerlere doğrudan saldıran yahut kendi başınalığı yücelten içeriklerin, ekseriyetle medya yoluyla, bireylere dayatılması ile yürütülmekte.

Yabancılaşmanın, kapitalist edimlerin bir sonucu yahut yan etkisi olarak, yani dolaylı bir şekilde dayatıldığı değil, doğrudan bireyin duygu ve düşünce dünyasına gizlice sokulduğu; gücünü bu gizlilikten alarak bireyi yabancılaşma karşısında daha da etkisiz hale getiren bu yöntemle güç kazanması, kavramın halka indirgenişinde yeni bir boyutun varlığına işaret ediyor. Bireylerin sosyal medya akışına ve kullandıkları dile özellikle son birkaç yıldır hızla karışmış söz konusu içeriğin temel karakteristiği bir yandan aşk, dostluk, aileye dair mutlulukları imkansız göstermekken bir yandan da kitleyi tek başınalığın epik ve asil bir görüntüsüyle büyülemeye çalışıyor olması. Bu tür

içerikler, insan birlikteliğinin er geç ihanet ve yüzüstü bırakılmakla sonuçlanacağı düşüncesini seslendirmekte ve antisosyal davranışı ihanetten, bağ kurmanın imkansızlığından doğacak yıkımdan kaçmanın tek yolu olarak sunmakta.

Kadınlardan ümidi kesmek gerektiğini dillendiren erkek anlatıcıların, erkeklerden ümidi kesmek gerektiğini dillendiren kadın anlatıcıların; insanın yalnızca kendisine güvenebileceğini yaşanmışlıkları ile ispatlamak adına kamera karşısına geçmiş içerik üreticilerinin, bireylerin sosyal medya akışlarına hücum eden içerikleri; özellikle genç kullanıcıların bilincine, insan sıcaklığı karşısındaki ürkekliğin ve sözde onlardan çalınmış olan sevginin doğurduğu nefretin tohumunu ekiyor. Bu bireyler, "sigma"lığın prensiplerine; kendisini toplum dinamiklerinin dışında, yalnızca kendi kararları ve emeğiyle var eden bir arketipi yücelten içeriklere maruz bırakılarak, bu arketiplerin – özellikle bu arketipe uyan kurgusal karakterlerin – parodisi niteliğinde bir hayat anlatısı oluşturmaya yönlendiriliyor. Söz konusu fikirlerin savunucularının ve anlatısı bu düşüncelerin temeline oturan kurgusal içeriklerin son birkaç yılda kazandığı ünün ivmesine sağduyulu bir bakış, bu ivmenin kasıtlı, yapay biçimde körüklendiğinden şüphelenmek için yeterli.

Bu manipülasyonun yarattığı, türünün yakınlığından korkan, hayatı görünmez düşmanlarına karşı bir savaşa dönüşmüş birey tüm varlığını çalışmayı, yarışmayı, taşlaşmayı, sözde hasımlar edinmeyi bir önkoşul kabul ederek hayatının anlamını diğerlerini alt etmekte aramaya hazır hale geliyor. Bunun da ötesinde, bir übermensch parodisi niteliğindeki; kolektiviteye yaslanan tüm değerleri gözünde hiç etmiş bu birey, insan sıcaklığını onun için imkansız kıldığına inandığı birey ya da topluluklara kin besleme ve bu kini şiddet eylemlerine dönüştürme tehlikesini yanında taşıyor. Birlikteliğe temas eden değerleri korumak daha önce hiç olmadığı kadar soyut, introspektif bir savunma savaşı gerektirmekte. İnsan birlikteliği ve merhamet ancak zihnini korumaya muktedir olanlar tarafından yaşatılabilecek.

Koray Kurtoğlu

Fotoğraf: Ratel

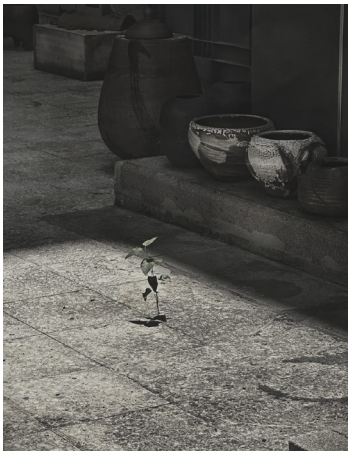

Horus'un Gözü

sokaktan atlıyorum hissetmek arazisine
üstü çamur dolu.
yağmur yağmış, biliyorum
"yağmur, bereket demek" derdi annem.
bense, şimdi gökle
hararetli bir tartışmaya girecek kadar
kızgınım tüccarlara.
satılmış tapuların toprakları kadar hırçınım.
saçlarım alevle bağlandı bugün horus.
hissediyorum sırtıma değen ateş parçalarını
hissediyorum midemdeki boşluktan yanışı
ve gözü olmayan biri kadar hissediyorum
çünkü tüm dokuları
kazınmış parmak uçlarıma dünyanın.

zahmetsiz hicivlerden uzakta yaşıyorum horus
hissediyorum içimde devrilen bebekleri,
iki odundan ateş yakanları.
hem de tüm açıklığıyla hissediyorum
bir maden işçisinin yüreğini.
kapitalin tüm ayıplamasıyla gururlanarak
bağırıyoruz
işçinin altında ezilmesi için konan taşları
kaldırmak için.
emeğimizin damlalarını silmekteyiz alnımızdan
ve düştükçe damlalar yerlere
düşen yer, işbirlikçilerin kabri oluyor horus.
hissediyoruz
ağlayan toprağı
ve daha dökülürken haksız toplanan emeği.
görüyoruz taşlanan meleği horus
ve çağdaş bir devinim muskalıyoruz içimize.
ne kadar ayrıksıysak işte devr-i devranda
o çağı devirmek istiyoruz tüm şeytanlarıyla!
aşkı bilmek için aşkın hayalimize tutunup
doyanın, gücümüze gebe kalmış soytarılığını
bildirmek istiyoruz,
emeğimizin üstüne çıkmış
ayaklarını keserek sözlerden!
hüküm giyiyoruz yüreğimizden fışkıran aşka
ellerimizde flamalarla yürüyoruz.

Fotoğraf: Abö

hissediyoruz
üçüncü dünya nitelemesindeki
susuzluğu
ve vietnam'da çıkarılan
savaş kamburunu.
ağlıyoruz
çünkü kızgınız:
kimin kötürüm özrüyse bu,
toplansın yerden
bir boğuk kravatın sesi
ne kadar samimi olabilir ki?
kimin dolanbaçlı dalaveresi bu,
toplansın yerden
engebe kaynamasın yolumuz
tapular devşirmesin toprağı

hissedelim
ateşi yakalım horus
bizim olan toprakta
yüzümüzü yakısını hissederek
ısınalım ertesiye karşı
ısınalım coplara karşı.

her şey "görmek" değil horus
bilirsin
görmek,
yalnızca körler için önemlidir.

Doruk Gavaz

Biz Çökkünler (Depresifler)

Mahrum kalmadık gökten inme süsten bezekten!
Bu hayretler âlemi de bozmadı döngüyü…
Gündüzün ömürlük aşkı tattık! Peki neden
Gecesine bir ceset var aynada gömülü?..

Gece bizi bin gözlü bir surete çağırır,
Oynak, şom, vıcık vıcık bir musallat kendiye..
Göz'le'n'mekten gövdemiz yırtılarak dağılır!
Kendimize kıymakla kapılmak her saniye…
***
Saklansan da gelecek o gece boğuk boğuk,
Bir şarkıyla çökecek, cesetlerden de soğuk,
Gece, tek yanılgısız verilişindir sana.

Aydınlıkta bulunan her muzafferlik oyuk,
Aslı oyuk ne varsa duyuluyor doluluk
Gecede yokluğuyla dolmamış her insana.

Memduh Eren Deveci

Ne Kolay?

Can çekişiyor ahali
Devriyeler aksatıyor şu sıra işleri
Cadılık zor meslek dostlar
Vebalar kolay

Can çekişiyor bedeni
Devreler aksatıyor pamuksuz bedeni
Gassallık zor meslek dostlar
Vedalar kolay

Zahmetler davet ediyor tanrım ezanların
İmamlar da teşrif etse ne güzel olur camiye
Müezzinlik zor meslek dostlar
Namazlar kolay

Zindanlar epey karanlık
Göz görmüyor artık kulakları
İnim inim inliyor güneş
Dünyalık kolay

Feshane'de top sesleri
Kartal gol gol gol
Topçular yine yokları oynuyor
Tezahüratlar kolay

Midemde şahane bi gurultu
Enflasyon ve mikro iktisattan
geçemeyişler makro iktisata
Ben ekonomistim dostlar
Mideye faşizm kolay.

Yunus Yürekli

Meyhane-i "İkbal"

gelişigüzel ahenkleri bir kenarıya bırakarak yazıyorum bu şiiri
ne düzen var, ne nizam
tanıdık geldi mi bu biçim size?
ben tanıdıkça kin kusuyorum artık!
ne zamandan bahsettiğim aklınızı karıştırsın diye
koydum başlığa bir nâbi atıfı,
ha 1200de bir şiir yazmışım, ha 2000lerde
ne fark eder?
ahval aynı;
kılıklar farklı.

sonbaharda gökten üzerimize yağmur damlaları düşmesi gerekirken
bir annenin önüne yavrusunun kellesi düştü!
aslan kral, kedi dilinin fiyatını arttırırken
ilk kelimesi anne olan bir kız cocugunun dili kesildi!
ormanlar kralını başkanımız yapsak
ve bu manzarayla karşı karşıya getirsek
hayvan dile gelir, bir ağıt yakardı
gündeme yediği ceylanların kalitesini sokmaz,
konuyu kaldığı saraydaki tacının düşmesine çekmez,
bu vaziyet için derin bir ah çekerdi
o ah öyle büyük olurdu ki…
yer gök sallanırdı!
ben şimdi niçin
bir sallantı hissetmiyorum?
niçin bu kulaklar en tepelerden
bir 'ah' sesi işitmiyor?
tüm ah'lar; halktan geliyor,
tüm vah'lar; halktan geliyor
tüm acılar, toprak altından geliyor.
ezelden beri;
toprak kaynıyo, cesedlerin ahıyla.
ezelden beri;
altın kaynıyo,,silivrinin soğuğunda

Tuğçe Kayış

Fotoğraf: Abö

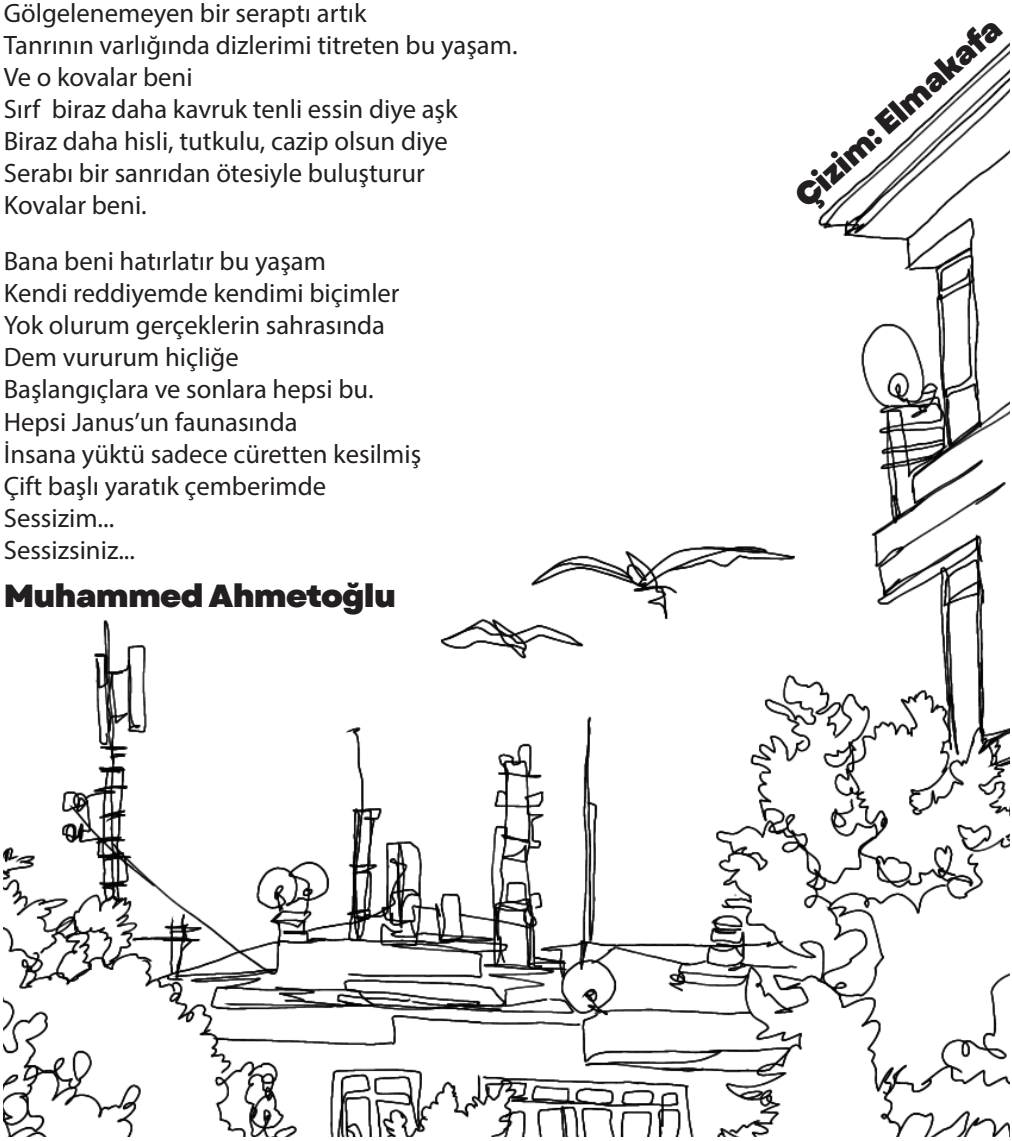

Çizgi

İnsanların göğsümde uzuvlarını
İliklerimde çeperlerini düğümlediği
Ömür törpüleyen eklem yerlerimi eritip
Demirci dükkanında ilk kara kalem devinimini
Mecmuamın son sathına neşrettiklerinde
Bilumum nesirlerim telaşlandı korktu
Yassı çekiçlerin tırnaklarında aciz kaldı.
Çaresiz düşürdü hayatın çizelgesi
Gölgelenemeyen bir seraptı artık
Tanrının varlığında dizlerimi titreten bu yaşam.
Ve o kovalar beni
Sırf biraz daha kavruk tenli essin diye aşk
Biraz daha hisli, tutkulu, cazip olsun diye
Serabı bir sanrıdan ötesiyle buluşturur
Kovalar beni.

Bana beni hatırlatır bu yaşam
Kendi reddiyemde kendimi biçimler
Yok olurum gerçeklerin sahrasında
Dem vururum hiçliğe
Başlangıçlara ve sonlara hepsi bu.
Hepsi Janus'un faunasında
İnsana yüktü sadece cüretten kesilmiş
Çift başlı yaratık çemberimde
Sessizim...
Sessizsiniz...

Muhammed Ahmetoğlu

Pencereyi Kapama

Yaşam tanıklıklardan ibarettir. İnsan, doğduğu günden bugüne tanık olarak öğrenir yaşamı. Adına büyümek denen bu gerçek, insanı bir ip yumağı gibi sarıp sarmalar ömrü boyunca. Doğduğu günden bugüne insan, onlarla başlar hayata atılmaya. Onlarla güler, onlarla ağlar, onlarla gelir karşı karşıya. Yüzleşmeyi, büyümekten önce karşımıza çıkan tanığı olduğumuz gerçekler öğretir bize. Acıyı, sevinci, umudu bundan öğreniriz. Hayatın nasıl başladığını ve bir hayatın nasıl sona erdiğini de...

Elimde duran fotoğrafa baktığımda bu tümceler dökülüyordu kalemimden. Kalemin ucunu zorlayarak kıracak gibi bir tesir yaratıyordu bende. Gene de yazmaya devam ediyordum. Çünkü bazı fotoğrafların hikayesi yazılmalıydı. Bazı hikayelerin ardındaki sırlar açığa dökülmeli, yeniden anlatılmalıydı. Daha çok insana hitap etmeli, daha çok insan tarafından öğrenilmeliydi. Tanık olunanlara sahip çıkmak, onu asırlara taşımak gerekirdi. Bunu kendime görev edinmiştim, görev edindiğim günden beri de belim doğrulmamıştı. Yazarak, kalemlerin ucunu kırarak tarihin yargıcı kesilmiştim. Tarih denen o gerçeğin kimi zaman kanlı vahşetlerini kimi zaman objektife umutla gülümseyen yüzlerini yeniden keşfe çıkmıştım.

O yüzler beni yıllar öncesine sürüklemişti. Yarım asır öncesine. 60'lı yılların İstanbul'una, Üsküdar'a. Taşlı eski yol kaldırımlarından geçen insanları seyre dalarak adımlıyordum sokakları. Ben hangi sokağa girsem yol kenarlarında çiçekler açıyordu. Yaz mevsimiydi. Aylardan hangisiydi bilinmez, henüz Eylül'ü karşılamadığımız günlerin birindeydik o gün. Ahşap, cumbalı evlerin kapısında çocuklar oyun oynuyor, taş duvarlı bahçelerin ardından kadınların sitemkâr sesi geliyordu. Gözümün önünü perde gibi kaplamıştı eskinin doyumsuz tadı ve kokusu. Hiç görmediğimiz hâlde özlem duyduğumuz o yılların birisindeydim şimdi. Vaktimi nasıl değerlendireceğimi hesap etmeden, usulca adımlıyordum yol kenarlarından geçerek Üsküdar'ı.

Sokak sokak gezen satıcılar, kadınlar, çocuklar, kuşlar... ılık bir yaz esintisinde, Üsküdar'da bir koro hâlinde yoluma eşlik ediyordu. Geniş bir caddeden sapıp, geniş bir yol ağzında durarak etrafı izlemeye koyulmuştum. Her şey olağan ve canlıydı. Bir tek ben durağandım. Hayatın devinimsel akışına devrimsel bir isyandı sanki bu. Ölü bir ruhu taşıyormuş gibi, bu bedenden uzak gibi... Devrimler canlılık gerektirirdi oysa. Bunu düşündükten sonra güneşin mesken tutmayı unuttuğu bir köşede iyice soluklanıp yeniden yola koyulmuştum.

Gene bir sokak. Sokak boyunca alçaklı yüksekli dizilmiş sıralı evler... Kimisinin perdesi çekilmiş, kimisinin penceresi yaz akşamlarının kokusunu odalara doldurmak için ardına kadar açık. Yalnızca bir pencerede esmer yüzlü bir kız, sokağın nabzını yoklarcasına gülümsüyor. O sokağa, tüm Üsküdar'a hayat dolu bir gülümsemeyle bakıyor. Gören herkesin gözleri bir süre takılı kalıyor esmer yüzlü kızın gözlerine. Onda, insana bu dünyaya yalnızca tanık olduğunu hatırlatan bir iz var. O izin ipliksi dokusunu işlemişler sanki kentin her yerine. Bunu yalnızca esmer yüzlü kız biliyor, bir de gelecekten gelen ben.

Elimdeki fotoğrafları bırakıyorum. O insanların, o yılların tarihe nasıl karıştığını bilerek bırakıyorum. Söküp çıkarmak için bırakıyorum, bıraktıkça fotoğraflar ellerime bulaşıyor sepya

renkli bir sıvı gibi. Eskiden kalan, eskiden gelen bir renk bu. Gözlerimi kamaştıran, kaplayan, kör eden... Beni bugünden koparan bir doku.

Tanık olmanın, tanıklık etmenin ağır yükünü kalemimle atıyorum. Hiç durmadan yazıyor, yazdıkça yeniden o yıllara karışıyorum. Saçlarımı tarayarak iki örgü yapıp pencereye çıkıyorum. O esmer yüzlü kız gibi dünyaya gülümsemeye çalışıyorum, bildiklerimi umutla yoğurarak tarihin bir parçası olduğumuzu bilerek...

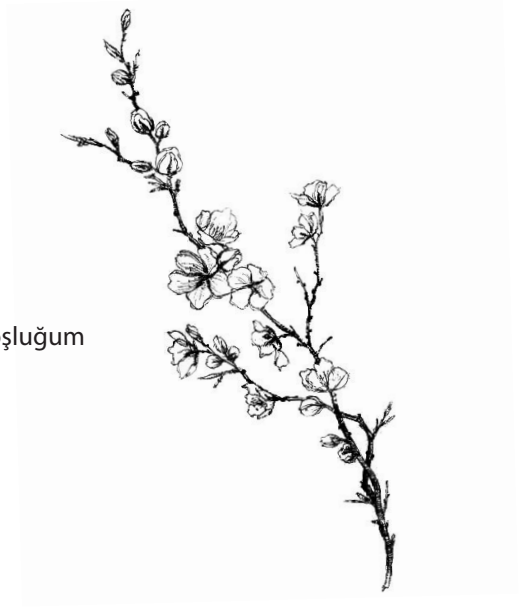
60'lı yılların Üsküdar'ından bir koku doluyor burnuma, ılık bir yaz meltemi kokusu. Deniz esintisiyle karışık. Yaşamın döngüsünü tanıklıklarla kavrayarak kalemimi kırıyor, yargıçlığı bir başka mahkeme salonuna bırakıyorum. Geçmişin tanığı olduğumu bilerek, çoğaltarak, çoğalarak yaşıyorum.

Ekin Şara Özden

Yorgun

rüzgar, yerin yüzüne saçlarından dökülmüş, bir tutam serinlik
parmakların, tanrının piyanosuna vurmuş piyango
diz kapaklarımı ılık ılık açan, dizlerinden akmış iz
yolumu inanca saptırıyor

dilinden emdiğim serap düşürecek kalemi
iltihaplı kağıt müsveddelerinin koynuna
topuklarının üstüne asa asa, yürüyorum kendimi
gecenin koynunda usul usul
aya altın sarısı bir kız peydahlarız diye ürküyorum
bu zifirde
dünyam aydınlanır
soframdan kurtlar kaçar, sana aşık ölürüm
bir yerlerde adım yazılı kalır
resmim okunur
ismim duyulur diye korkuyorum
bu yüzsüzlüğümden sebeptir
memelerini burnumdan çek
yolumu inanca saptırıyorsun

ben masal kokularından korkarım
çalma aklımı güzelliğinin sırrına
kokain tenlim, vişneçürüğüm, apartman boşluğum
düşürme beni kara beton ruhuna
sen soğuksun, ben kışlardan azat
yolumu yolunda bırak
yorgun ve yorgansız
bir parça yığınım
dağıtma umutsuz mutsuzluğumu

Fahri Küçük

Kitâbe-i Seng-i Mezârım

Bir zemân olsun bana seng-i mezârım tercemân,
Ben yoruldum söylemekten tercemânım söylesin…

Muallim Nâci'nin bu beytine rastlayınca nasıl da boğazımda çözülmez düğümlerle, öylece kalmıştım? Henüz şakaklarıma ve sakallarıma ömrün nihai kışını haber veren beyazlar düşmemiş ve mütebessim çehreme hakikat ile karşılaşmaktan doğan o kesif ciddiyet çökmemişti. Meçhul bir zamandı anlayacağınız.

Her ne kadar o meçhul zamanlarda ömrün nihai kışından bîhaber olsam da, mutlak sonumu hissederek, halime tercüman olacak bir kitâbe-i seng-i mezârım olmasını diler; kış mevsimlerinin karanlık sabahlarında, eski mabetlerin mermer taşlarında, şehrin güvercinlerle dolu meydanlarında, o meydanlardan geçip, odamın manzarasını teşkil ederek sivri dallarıyla bulutlara uzanan ağaçların kuru dallarında, zaman vâki olduğunda, bir solgun yaprak misali bırakılacağım yumuşak toprağın başında yükselecek o kutlu abidenin, garip hece taşımın üzerinde yazacak ibareyi arar, bulamazdım. Yanlış yerde mi arardım, yoksa yanlış zamanda mı? Bu suale cevap veremezdim elbet. Sadece arar, daima arar ve ellerimin boş kalmasından doğan hüsran ile yeniden başa dönerdim.

Orhan Veli'nin o meşhur şiirinin ismi dilimde defalarca dönerdi kimi zaman: "Kitâbe-i Seng-i Mezâr". Söyler söyler, dururdum. Bu isim bende şiirden ziyade müstakil bir mana ifade ederdi. Benim için şiirden daha şiirdi belki. Ölümden daha ölüm… İnsanlığa dair geriye kalacak olan her şeyin bir hülâsası, varlığın içinde "var" ve ulaşılabilir olarak, yokluğu tarif etmeye muktedir bir reçete... Mermerlerde kıvrım kıvrım harflerden müteşekkil, eski ve ince çağlardan miras, efsunlu cümlelerin topyekûn ismiydi "Kitâbe-i Seng-i Mezâr".

Meçhul zaman, malum zamana vâsıl oldu. Şakaklarımda ve sakallarımda, ömrün nihai kışının nişanelerini gördüğüm zaman bir kitâbe-i seng-i mezârım olmasına dair duyduğum o eski ve şiddetli arzu yerini teslimiyete bıraktı. Bu teslimiyet ise gitgide sildi içimden bu arzuyu. Artık olsa da olurdu, olmasa da... Ne de olsa ben öldükten sonra toprağımın başında yükselecek seng-i mezârım, rüzgarlar ve yağmurlarla yıllar boyu yavaş yavaş aşınacak, okunmaz hale gelecekti. Biraz daha zaman geçecek, depremlerle, yıldırımlarla kırılacak ve tıpkı vücudum gibi toprağın içinde kaybolacaktı. İster taştan, ister candan olsun, hiçbir şey zamana mukavemet edemezdi.

Bir ocak gecesi saat on ikiyi çoktan geçmişken, başımı ellerimin arasına alıp, mazideki sesler ile dokunmuş ağır bir kumaş misali tüm külfetiyle üzerime serilmiş olan sessizliğin içinde önümüzdeki haftanın günlerinden bir gün, tanış olduğum bir gönül erbabının evine ilk kez misafir olacağımı hatırladım. Muhakkak yanımda bir hediye de götürmeliydim.

Ben bunları düşünürken, dışarıda kıvranan rüzgar an geliyor öfkeli ve görünmez bir yılan gibi süratle dönüp duruyor ve ıslık ıslığa, üzerime serilmiş o ağır kumaşın kenarlarını havalandırıyordu. Böyle anlarda huzursuzlaşıyor, düşünmeyi bırakıp boş gözlerle önümdeki bakır

kalemliğime bakmakta çareyi buluyordum.

Bir ara rüzgar hafifledi, büsbütün kaybolmak üzereydi. Penceremde ilk önce ufak, sonra ise gittikçe büyüyen iri damlaların birbirini izleyen tıkırtıları duyulmaya başladı. Ferahlamıştım. Bu kez fasılasız, tüm dikkatimle gideceğim misafirlikte takdim edeceğim hediyeyi düşünmeye başladım. Kütüphaneme göz attım. Mevlana'nın kırmızı ciltli bir "Mesnevî"si gözüme çarptı. Bir gönül erbabına kendi mazimden bir hediye takdim etmek gayet uygun bir davranış olacaktı. Acaba misafirliğin hatırası olarak, Mesnevî'nin ilk sayfasına birkaç cümle karalamamı ister miydi? İsterse ne karalardım? Anlık bir istek karşısında bocalamaktan doğal bir şey olamazdı elbette… Ama hediye olarak takdim edilen böyle bir esere, yıllar sonraya taşınacak ufak bir hatıra nasıl iliştirilirdi? Evvelden bir tâlim olması için beyaz kağıdı ve kalemi önüme koyup düşünmeye başladım. Bir müddet sonra şuurumun hüneriyle kafiyesini; parmaklarımın kıpırtılarıyla ise hecesini ve durağını belirlediğim şu iki dize önümde duruyordu:

"Tefrîkiyle malûmdur, hezâran can ve suret,
Vuslat içredir vuslat, hasret içredir hasret…"

Vakit sabaha yakındı. Gözlerimdeki yangınla daha fazla baş edemedim. Oturduğum yerde yeniden başımı ellerimin arasına alarak yağmurun sesini dinleye dinleye gözlerimi beş – on dakika dinlendirmek istedim. Ne zaman uyuduğumu hatırlamıyorum. Uykumdan pek garip bir rüyanın hayretiyle uyandığımda yağmur hafiflemiş, gecenin karanlığı yerini tüllü ve şeffaf bir gölgeye bırakmıştı. Hayret ettiğim yalnızca rüyam değildi üstelik...

Rüyamda, beyaz badanalı daracık bir holde ayakta duruyor, holün açıldığı salonda çaresizce yatan ve bir anda durumunun ağırlaştığını hissettiğim yarı baygın hastayı görmeden, her nefesinde kesik kesik cümlelerle tekrarlanan sayıklamalarını dinliyorum. Karşımda duran ufacık kapının ardında ise her şeyin üst üste istif edildiği dağınık bir odanın bulunduğunu hissediyor ve bu odanın pencerelerinin baktığı sokakta oynayan çocukların çığlıklarını duyuyorum. Başımı çeviriyorum. Sol tarafımda incecik, yeşil bir plastikten mamûl çerçevesiyle eski berber dükkanlarında bulunan aynalara benzeyen ufak bir ayna. Sağ tarafımda ise bu ufak aynanın tam karşısına asılmış olan ahşap çerçeveli büyükçe bir başka ayna daha… Bu aynanın üst köşesine salonda yatan hastanın gençliğinde çekildiği vesikalık bir fotoğraf iliştirilmiş. Plastik çerçeveli ufak aynaya bakıyorum. Aynanın içinde, sakalları uzamış, saçları dağılmış solgun çehremin ardında ahşap çerçeveli büyük ayna ve onun bir köşesinde de o malûm vesikalık fotoğraf… Sonra bir daha aynı yansıma... Bir daha... Bir daha... Tıpkı içerideki hastanın bu âlemin hudutlarını zorlayan sayıklamalarındaki tekrarlar gibi uzadıkça tahayyül kudretini zorlayan bir silsile.

Gözlerim bu yansımaların iç içe geçmiş esrarına ürkek bir çocuk gibi bakarken, aynanın içinden, dudaklarım kıpırdamasa da kendi sesimden hatırlayabildiğim kadarıyla duyduğum şu cümlelerle irkiliyorum:

"İnsan uzun uzun bakarsa eğer bu aynaların içinde kendisini yitirmeye dair şiddetli bir hiçliğin arzusunu duyabilir. Kendisinin, dünyanın ilk var olduğu andan bugüne, binlerce yıldır süregelen tekrarlardan ibaret ufak bir mesele olduğunu duyumsayabilir. Eski, rutubet kokulu evlerden, geniş ve bahçeli evlere; oradan, zamanın kuytularında sızlayan başının şifasını

tuzlu gözyaşlarında arayacağı merhamet kapılarına ve bir yanılsamanın içinden, şakaklarını ve sakallarını beyazlatan bir hakikate savrulabilir. Sonra oradan oraya savrularak bîtap düşen bu insanın başını alırlar, serin yastıklarda avuturlar... Derisini delen iğneleri, acıyla dönen gözlerini, cinnete varan yılgınlığını, çatallanan sesini, kasıklarında tomurcuklanan şehvetini, kaburgalarının altındaki açlığını, kalbindeki kara noktaları görmezler de; onu sadece yansımadan ibaret olduğu bir âleme götürürler. O âlemde iç içe geçmiş aynaların ve yalnızlığının karşısına dikerler sonra. Binlerce yıllık yinelenen tekrar, başka bir tekrara dönmek üzeredir. İlaç kokulu hastane koridorlarında yıpranmış koltuklara gömülmüş ateşli gövdeler, hınca hınç çarşılar, dumanlı umutlarla örtülenen ganyan bayileri, geveze kıraathaneler, meyhaneler, laubali cafeler, güzel erkeklerin, güzel kadınların tiril tiril giyinip de, ağdalı parfüm kokularıyla asansörlerini doldurdukları camlı ve lüks binalar, yağmurun hücum ettiği karanlık sabahlarda kör yılanlar misali kıvrılan sokaklar, ılık bir etin başka bir ete visâlinden doğan nemli hazzı, akşam vakti bir sofra etrafında toplanmanın huzuru, bir düğün, bir cenaze, bir gece yarısının bilinmez hatıralarla örülmüş sessizliği, bir insanın apaçık tebessümü ve uhrevi bir hissin insanı saran tesellisi... Alalâde tekrarlardan başka bir şey değildir tüm bunlar. Her şey karşılıklı duran iki aynanın içinden doğan yansımanın yansımasına dönüşmüştür."

Bu sözlerin ürpertisini yaşarken başımı çevirdim ve holün açıldığı salonun kapı çerçevelerinde karanlık bir siluetin büyüdüğünü gördüm ve korkuyla, yüksek bir yerden düşer gibi uyandım. Rüyamdan duyduğum hayret, başka bir hayrete dönmüştü şimdi. Önümdeki kağıda takıldı gözlerim. Uyumadan evvel iki satır olarak karaladığım şiire kendi el yazımla, aynı hece ölçüsü, aynı durak ve aynı kafiyesiyle iki satır daha ne zaman ve nasıl eklemiştim? Meçhul... Ama en sonunda bu rüya aleminde kendi "Kitâbe-i Seng-i Mezârım"ı yazdığımı anlamıştım. İlk iki dizesini uyanık, son iki dizesini uyur iken yazdığım bu dörtlüğün başına, ben öldükten sonra geride kalanlara vasiyetim olması için büyük harflerle "Kitâbe-i Seng-i Mezârım" yazdım:

"Tefrîkiyle malûmdur hezârân can ve suret,
Vuslat içredir vuslat, hasret içredir hasret,
Leyl ü nehâr sanılır, yaşanan âlem-i hâb,
*Zulmette ziyâ gizli, kesrette ise vahdet."**

*Farkıyla bilinir bin türlü can ve yüz, vuslatın içinde bir başka vuslat daha vardır, hasretin içinde bir başka hasret daha. Gece ve gündüz sanılır ama uyku ve rüya alemidir. Karanlıkta ışık gizlidir, çoklukta ise teklik.

Selimcan Yeseli

Aşındırma Denemeleri Bu Yaşatılan

laubalilik etmek istemem fakat
bütün vesikalıkları çöpe atın
üzerine bir şiir bir de şarkı yazdıktan sonra
kalan kağıtla uçak yapıp bir lise camından fırlatın!
-kanalizasyon kapaklarını frizbi gibi fırlatmakla eş değer-
-zorlanmayacaksınız bu konuda-

gecenin herhangi bir saatinde
bu bokun altından çıkan her bir mal
gömülecek gökyüzünün en derinlerine
birer birer ekilecek her bir ölümün tohumu
bütün bu olanları, bir yel dağıtır peyderpey
bir kuyruğa dönüşüp peşinden koşar.
sekiz giyer hükmeder,
dokuzunda cennetlik.
20'de mola
21'de intihar
saatimiz tıkırında
3, 6, 9, 12

gözlerimdeki vinyet artıyor, doygunluk azalıyor
orta nokta dışında her şey belirsiz mi dersin
çiçek yetiştiremeyip hemen solduruyorum
noktadan sonra küçük harfle başlıyorum
biz bu evrenin son basit insanlarıyız,
ölümümüz de yaşamımız kadar basit olacak.

her şey her şeyin bekası için,
bu monotonluk yaşama gereksinimi
I. perde düşünüş
II. perde boş
biletler ise 500'den başlıyor

lafım karanın altı beyaz
ana karadan kaçar sanma ayaz
gerçekleşir derenin ağzı bir nehre
çalkantılı bir sel gözükür, sıfat yapılmış '-ki'ye
bir ilaç gibi her şeyin ortasında,
sürdürülemeyecek bir mutluluk vadeden
lirik bir şiir edası, boynumu iple dolayan
aşındırma denemeleri bu yaşatılan:
bir başçavuşun eşeği anırıyor burada, dinleyin.
yaşamı elinden alınan çalıntı bir şarkı bu,
lafımın ince yerinden akan.
varlık, çarpım tablosu gibi, seviştikçe çoğalan.

Çağlar Gülcan

Ayık Dehşet

aklımda üç tur atıyor
gecenin serin sapağında
“ayık dehşet!”
onlarca ağızdan yalnızca

nasıl olur? ya da nasıl olmaz?
nasıl oldu ve
nasıl
göz yumuldu?

karabasan sayılmaz
düş demek ayıp olur
her gün basılan
kağıda,
habere
çıkan miktar
ne çok fazla
ne de çok az
tam mevtaya yakışır
ayarda
kabus diyelim
biz ona---------

ve nasırsız avuçları
buluşturacak
bir
methiye
iki ayak üzerinde durmak kolay iş değil
(tabii hayvanlar da
özenir bize)
sus, dua et ve sadece
“izle”

eninde sonunda ölecek
bir basamaklı bir sayı
olarak
kalacaksın

farkındasınız gayet ve
aynı zamanda hayli
üşengeç
zayıf sesler sokağı geçemiyor
uyumadan önce iki kelime
AYIK DEHŞET

Çizim: Abö

biz burada olduğumuz sürece
onlar orada olacaklar
tam tersi değil

üstelik utanmadan
bizim acizliğimiz
onlara nefesi armağan edecek
kurbanının kanını emen
sivrisinekler misali
yeterince emerse
sinekler çatlayacak

ve biz bir tan vakti
apayık
dehşet içinde
başımızı eğik tutacağız
ve bir tan vakti
onlar anlayacak
namluyu dişlerinin arasına
silahı bizim onlara
yönelttiğimizi

Öykü Öz

Çizim: İrem Kuleci

Şiir

Tam bir bileğe yazılmaz şiir
dikkati dağılır insanın
yaşıyorken görünce birini

Şiirin rengi kara olmalıdır
simsiyah
tıpkı ölü gözleri gibi

Ötede olmalıdır
öteki
Güzel öyküler, hikayeler, masallar yazılıyorken
Şiir ötede beklemelidir
tüm çirkinliğiyle
gerçek gibi

İlle de bir rengi olacaksa şiirin
bu ne mavi, ne de yeşil olmalıdır
ya kan kırmızı olacak
ölümüne aşklar gibi
ya kapkara olacak
ölmüş gibi bakan adamlar için
ya da işçi kiri

Laylaylomu olamaz şiirin
Şiir,Tanrı kadar ciddidir.
Yaratmak, öldürmek
ya da arasında cançekişmek gibi.

Özgür Şevkan

Kaçgın

gözlerimi dinlendirirken yüzüme vuran rüzgar, beni uyandırdı.dinlenmekten bile yorulmuştum.kafam çok bulanıktı, açtığım gözlerim gibi.

etrafıma bakındım. neredeyse kimse yoktu yakınlarda. buraya neden geldiğimi bile unutmuştum bir anlığına.ben etrafta gözlerimi gezdirirken kaçmaya çalıştığım o his bana kendini yine hatırlatıyordu işte. baktığım her ağaç, her yaprak, her çiçek, yaşadığım anı hep özleyeceğime dair bana söz verir gibiydi. bu özlem duygusunu düşünmek, beni yiyip bitirecekti, sanki her şeye geç kalacaktım.

önümdeki deftere baktım. bir kaç cümle ve beğenmediğim için üzerini karaladığım bir kaç eskiz. yine kendime kızdım.

kağıt kalemle aram hiç bir zaman iyi olmamıştı zaten. bunu ilkokulda o soğuk sıraların üstünde oturduğum zamanlarda anlamıştım daha. bu yüzdendir belki de yazıp çizmeye olan düşkünlüğüm. hep aramı düzeltmeye çalışsam da ne kağıdım kalemin mürekkebini tadıyor, ne de kalemim kendini kağıda bırakmak istiyordu. kağıtta iyi olan insanlara hep imrenmişimdir zaten. ben ne matematik sınavlarından geçebiliyordum, ne de dandik görsel sanatlar dersinden. bütün harflere,sayılara çizgilere,hepsine kızgındım.işte bu başarısızlığım beni kağıda kaleme iyice öfkelenmemi sağladı. hep öfkemle attım çizgilerimi. içimden atamadığım o öfkeyi kağıda atmak istedim, ama belli ki kağıdım böyle abes bir şeyi kabul etmek istemiyordu.bunları düşününce iyice huzursuzlandım, kaçmak için gittiğim yerde yine kendi kendimi sobelemiştim.

işte böyle gidip geliyorum.

hem elimdeki kalem hem de kafamdaki düşünceler bir dalga gibi bir o tarafa, bir bu tarafa gidiyor. ama gelin görün ki, varabildiğim hiç bir yer yok. bu öfkem ve kaygım yüzünden odaklanamıyorum hiç bir şeye, ve her şeye. korkağın tekiyim ben aslında biliyor musunuz, evet, böyleyim işte. kendime itiraf etmekte zorlanıyordum belki de. tüm bu saçmalığı niye sürdürdüğümü hep bir nedene bağlamaya çalıştım.kızdım hep, korktum da.

kaçırmamak için elimizde tutunmaya çalıştığımız her saniye ile, kaçırdıklarımız için alevlendirdiğimiz öfkemiz ile, ölüme her saniye biraz daha yaklaşırken biz, tutunacak bir dal arıyoruz.

ben bu zamana kadar bulduğum tüm dalları kırmıştım.

çok çabalamıştım bazıları için, suya bile koymuştum kök salsınlar diye.

ama günün sonunda bir çuval kırık dal ve cılız bedenimle boş odamdaydım yine.

bu korkutuyordu beni. elimden akıp giden zaman, beni kaygılandırıyordu, içime bir fil gibi oturuyordu. fil hep içimdeydi, eskiden sadece hortumunu sallarken fark ediyordum onu. şimdilerde ise sanki ben o filin karnına hapsolmuşum. düşüncelerim beni o kadar korkutuyor ki, küçük bir çocuk gibi kaçıp uyumak istememe sebep oluyor. kalemimi bırakıyorum en önemlisi. geç kalmışlığım içime çöküyor. ben geçmişte yaptığım -ve yapamadığım- şeyleri

düşünürken zamanım bitip gidiyor. öfkeleniyorum yine.

şu oturduğum bank çakılı kalmış çimlere, etrafım akıyor adeta. esen rüzgar bile ne kadar hızlı, ne kadar aceleci. ben böyle olmak istemiyorum. ben bu akıntıya kapılıp, kaybolmak istemiyorum.yaşamımı olduğundan daha kötü bir hale getirecek bir işte çürütmek istemiyorum. yaşamak, bana o özlemi hatırlatmayacak olan çiçekleri, yaprağı sevmek istiyorum.

ben kalemimle barışmak istiyorum.

Elmakafa

Ego Maskeli İd

uzun zaman olmuştu kafamı resetlemek istemeyeli
kendi yazdığım hikâyenin sonu derken başa döneli…
bitmeyecekti sanırım
yaz yaz yaz…
oldum sanmışken, artık 'tamam'ım derken tepetaklak olunca gösteriyor sana bişeyleri
bir şeyleri? çok şeyleri?
hiçbir şeyleri
…
bazen… sayıp durduğumu, başa döndüğümü başıma kakar dururdum
belki de yeniden sıfır noktasından başladığımı bile bilmeden
AMA BEN
ya bilerek görmek istemiyorsam
ya ateşböceği olmak istiyorsam "kaplumbağa kabuklu"…
belki hayat maratonunda değildik evet, çünkü bi maratondu hayatım başlı başına.
pili biteli çok olmuştu kalbimin
hissetmiştim solumda.

ne vardı… ne yoktu …
o kadar karışmadı be bu çorba!
kaç zamandır…
çorbamsı sulu..?
ne olduğunu kendi de bilmezken
ah o kendini bilmez(!)
bir tek kar yağsaydı ne olurdu şu güvenilir(!) dağlara
güçlü ayakları sağlam bastığını sanarken yere
dağ görünümlü görünmez olduğunu fark edeli çok olmamıştı

görünür hissettiğim tek an "beklediğim" andı
bulunmaktan nefrettt ettiğim o yerde!
nasıl her durakta beklemek ömür alırken ömrümden…
sende, seni beklemeyi göze almıştım bir ömür
belki de hayata mola vermiştim kokunla sevgilim
bunca hata arasında neydi mükemmel olma telaşın,
halini hatrını süperegona bi sormalısın…

Senem Uras

Ateşin Ucundaki Arınma Gecesi

senin rüzgarında toz bulmak ne mümkün!
tüm pislikler benim yüreğime hücum etmiş
aslında gözlerini rahat aç diye aldım o tozları önünden
hapşırınca vurdurduğun iğne canını acıtır diye
kabul ettim o tozları yüreğime

aşık olmak senin lügatında bir kaç aylık zevk miydi şimdi?
eyvah eyvah!
nasıl acınası bir hal!
keşke daha çok vaktimiz olsaydı da
sana öğretebilseydim aşkı
ama evladım, şimdi gitmem gerek
seninle kirlettiğim yüreğimi,
tek başıma temizlemem gerek

yakında o tozlarımın hepsini
uçurumdan aşağıya bir kül gibi dökeceğim,
senin için ölmüş olmam demek,
yaşamadığım anlamına geliyor
bu yüzden farz et ki sevgilim,
ben öldüm ve o küller, benim küllerim.
ne ankayım ne de yaşlı bir bunak
sense benim için,
ne üzüleceksin ne de sevineceksin
sadece gideceğim,
ve gökyüzünü yuvam yapıp
güzel gözlerine güneşimin ışığını vuracağım
her güneşe baktığında aklına geleyim diye
alnını kasıp kavuracağım,
emeksiz akıttığın alın terlerine bakınca
işte o zaman anımsayacaksın beni.
kan ter içinde erirken,
yalvaracaksın; yanıma gelmemek için.
ama çok geç olacak sevgilim…
çok geç!
ateşim, seni çoktan eritmiş olacak.

Tuğçe Kayış

Yangın Getiren Şarkı

Köz bakıyorum boşluğuna tavanın
Yorganımda sisli harfler öpüşemiyor.
Rüyamda isimsiz ormanların ninnisi
Kırıyor aynasını kusurlu taşlarımın.

Kitabımda radyonun cızırtılı sesi
Duvarlarına çarpıyor kafatasımın.
Duyuyorum duruyorum donuyorum
Sona ermiş bir anın artığıyım
Hiçbir noktada başlayacak yerim yok.

Suçlu değil bu içimdeki sanık
Günah çukurunda üşüyor kalbim
Her yanım takvimler secdesinde kül.
Ağzımdaki gülden masal kopuyor
Kelimeler arızalı bozuyor dilimi.
Yerleşik bir duayla açıyorum
Bu dünyanın imlasız cehennemini.

Ermedim hayatın hediyelik bohçasına
Ve atmış değilim kendimi
Sevincin deniz içmiş uçurumuna.
Bozuk sesin yangın getiren şarkısı
Temize çekmiyor geçmişimi
Dumanlar içindeyim .
Bir çokluktan koptuğum sıfırda
Korkuyorum artık yarın olmasın.

Murat Boğurcu

Fotoğraf ve Ölüm

Fotoğraftaki kişilerin ölmüş olduğunu bildiğimizden midir yoksa onlar bizzat ölmüş olduğundan mıdır, ölüler fotoğraflarda garip bir sis ardından bakıyorlar gibi gelir bana. Sanki onların gözleri karanlık ve zemheri sabahların içinden bulut bulut yağıyor, dudakları yarım kalmış tebessümleri saklıyor, saçları hiç esmemiş rüzgârları özlüyordur. Yarım kalmış bir ahengin, ansızın kesilivermiş bir soluğun, can telaşıyla çetin çırpınışların timsalidir onlar. Hakkında "geçmiş zamanlı" sözler üfürdüğümüz ama bir gün mutlak tecrübe edeceğimiz o yaşanmamış, el değmemiş, her birimizi ayrı ayrı bekleyen gelecek zamanlı sonu yaşamışlardır. Ölüm her seferinde yeni, her seferinde özneldir.

Bir ölünün zamanın bir yerinde hapsolup kaldığı, yaşarken, zamanın mahremine belli belirsiz bir iz hâlinde varlığının görüntüsünü -bir nevi ispatını- teslim ettiği bir fotoğrafa bakıp düşünüyorum… O dudaklar, dokunduğu her tende nemli bir yaşam ürpertisi bırakan o dudaklar, gülkurusu birer kabuktur şimdi… O eller, bazen hiddetli, bazen uysal; hayatın içinde uçuşan uzanan, dokunan, okşayan, vuran, seven, öldüren o eller, şimdi kurumuş, kararmış birer yapraktır. Bir tatil gününde geniş yatak odasında sere serpe uzanırken, içeriden cıvıl cıvıl kaynaşan yavrularının mesut seslerini işiten o kulaklar, şimdi bembeyaz, soğuk birer kıkırdaktır. Ve artık ölüler için yaşamak, ucuz, yağlı bir kâğıda sığan bir fotoğraftan öyle mahzun, öyle sisli bakmaktır.

Düşünüyorum da, "ölmüş olanın" bize kalan bir fotoğrafı, o "ölmüş olanın" sadece bir zamanlar yaşamış olduğunu anlatmaz bizlere, aynı zamanda onun benliğine de ait bir parça haline gelir. Çünkü bir fotoğraf makinesinin önünde bilinçli yahut bilinçsiz bir şekilde bir eylemde bulunması ya da hiç bir eylemde bulunmadan sadece fotoğraf makinesinin hedefi haline gelmesi, onun varlığına atılan ufak bir bakışın fotoğraf hüneriyle benliğini de ifşa etmesi anlamına gelir.

Bir zaman dünyaya gelmesi, konuşması, sevilmesi, gülmesi, korkulu uykulardan uyanıp anne şefkatine koşması, büyümesi, kızması, sevinmesi, ağlaması, gülmesi, kalabalıklar içinde salınıp başını serin yastıklara teslim etmesi, akması, durulması, anlaması, yaşamış olması bir ölüden geriye kalan akislerdir. Fotoğraf tüm bunları kendi maharetiyle dondurup önümüze koyar.

Bir yanıyla fotoğrafta o; zamanın akışından ışığa sığınmış, varken yok olacak ve tüm hatırasıyla fotoğrafa mana katacak bir imgedir artık. Nitekim Zeynep Sayın Ölüm Terbiyesi adlı müthiş eserinde: "İmge üretimi, cesetle başlayan ikiz üretimdir." derken tam da bundan bahsetmiştir. Ölümün asırlardır içimizde dolaşan zamansız tedirginliğini biz, fotoğraftaki "ölmüş olanın" bir zamanlar "canlı" ama şimdi "cansız" olan gerçekliğinden alırız. Bu zamanın geçici olduğunu ihtar eden bir şeydir aynı zamanda. Zamanın içinde değişmeden kalan tek şey fotoğraflardır.

Burada ölümün bedensel tahribi de çeker bizi. Artık "ölmüş olan", bir fotoğrafın içinde tıpkı Roland Barthes'ın da dediği gibi; "Hem ölmüş hem de ölecek." olarak bizlere bakmaktadır. Artık "ölmüş olan" "ölecek olanla" aynıdır. Yaşam ve ölüm zamanı aşarak tek bir çizgide seyreder böylece.

Burada, zamanı aşabilmenin apaçık gerçekliği ürkütür bizi. Varlığı, artık "yok" olanın geçmişinden seyrederiz. Zaman, idrakimizin içinden çekilmiştir. Sadece anlık bir durumun içinde, fotoğraftaki "ölmüş / ölecek olan" ile bizim "ölecek olmamız" yüz yüzedir. Bu yalın gerçekliğin üzerine konuşmamak, bu gerçekliğin gündelik hayatın hududunu aşmamasını sağlamak için bir süre sonra kayıtsızlaşır hatta tamamıyla unuturuz bu yüzleşmeyi.

Hemen hemen baktığımız her yer ölmüş olanların fotoğraflarıyla doludur aslında. Çoğunlukla görmeyiz bu fotoğrafları. Ama an gelir ve hiç tanışmadığımız birinin, geçmişin içinden avuçlarımıza bırakılan bir fotoğrafı, onun artık yaşayıp yaşamadığı ile alakalı bir merak da doğurur bizde. Bu "ölmüş olana" karşı savunmasız yakalanışımız, artık aşina olduğumuz diğer fotoğrafların yanı sıra farklı bir poz, farklı bir ışık ve farklı bir "ölmüş / ölecek olan" keşfetmemizdendir.

İmge böylece türer… Biz yeni ölümler ve ölecek olanlar keşfeder ve yaşamların içinden böyle bir merak duygusu ile ölümün bizde çoktan yer edinmiş olan tedirginliğini besleriz. Akıbetini bilmediğimiz her fotoğraf, "ölmüş / ölecek olan" olarak farklı bir soru, farklı bir yaşam ve farklı bir ölüm olarak görünür bizlere. Fotoğraf yüzlerce, binlerce kez üretilse de tıpkı ölüm gibi öznel ve sadece bir kez tecrübe edilebilecek yeni bir görüntüyü ortaya koyar.

"Ölmüş / ölecek olan"ın zamanın geçiciliğine bir deklanşör vasıtası ile öykünmesidir bu. Yakalanan her görüntü, başlı başına son görüntü, son akis, son bakıştır.

Selimcan Yeseli

Anarşist sinekler zihnin despotizmini yıkmaya hazırlanırken
Tavşanlar kundakladıkları deliklerini
Dönüştürürler illüzyon bunamasına

Kuğuların terapisi başlar
Yaratıcılığın çizgilerinin düzleminde
Birleştiği zaman duvar kağıtlarının
İşlenmemiş duyguları fabrika bantında

Sonsuzluğun çehresini anımsatan ammonit fosillerinde
Devinim içerisindedir bireylere ait kualialar
Cesedini saklayan kedilerin gölgesi gibidir
Zihninin içindeki sen olma arzusu

Kendinin deve kuşu olduğunu iddia eden serçeler gibidir
Toplumsal bilincin kodlarına uymak zorunda hisseden dikdörtgen şifonyerler
Köşelerini birleştirmek zordur genel tanımların
Kendi anlam çerçevesinde işlemiş olmanın zorluğunu

Sena Bayram

Günde Muhakkak İki Kez

İki kez. Kimim Bey günde muhakkak iki kez kendisine kahve pişirirmiş. Daha çok veya daha az pişirir mi kimse emin değilmiş. Herkesin tek bildiği, günde muhakkak iki kez pişirdiğiymiş. Bazen bazı insanlar onun dolaplarla konuşup konuşmadığını merak edermiş. Parçalı bulutlu bir günde bilgisayarının klavyesindeki s tuşunu kaybetmesinin olasılığını da merak edermiş. İnsan işte. Boşluğa düşmemek için boşluğa çıkan yolu uzattıkça uzatırmış kendince. Oysaki boşa olduğunu kabul etmediğin her boş çaba, dibi var dersen var yok dersen yok bir boşluğa düşmekmiş. Bir kez daha insan, içine düştüğü şeyi uzağında saymış. Dünya dünya dedikleri, şeytanın aynalarla oynaya oynaya oyuncağa çevirdiği bir gölgeler geçidi olmuş. Her düşenin uyuduğu, her uyuyanın uyanamadığı lanetli bir beşik. O beşikte sallanır durur, kafatasındaki ağırlığın beyni değil de gözlerinin gördükleri olduğuna inanamazmış. Sonra her uzunluğun bir gün muhakkak biteceğini anlamamak için kendini gözlerinin bozuk olduğuna inandırır, gözlüğü sırf yakıştığı için taktığını söylermiş. Kimim Bey öyle değilmiş ama. Farklıymış herkesten. O, gözlüğü kahvesinin ölçüsünü tutturmak için takarmış. Çünkü kendisine günde iki kez muhakkak kahve pişirmeliymiş. Pişirirken de düşünmeliymiş. Dolunay neden bir tane ? Neden 4 tane değil ? Umrunda değilmiş Kimim Bey'in. Ne dünyanın kanunları, ne Newton' ın elmaları, ne de Vinci'nin sızlayan kemikleri. O yalnızca böyle düşünürmüş. Öyle istermiş. Tanımazmış hilali, son dördünü, ilk dördünü, yeni ayı, kanlı ayı, mavi ayı, yengeci, kovayı ve yayı. O sadece istermiş ki, dolunay 4 tane olsun. Büyükten küçüğe ya da küçükten büyüğe sıralanmadan öylece dursun. Biri ışığıyla aşık etsin, biri iyiliğiyle ışık saçsın, öbürü güzelliğiyle ilham versin, diğeri duruşuyla yürek ısıtsın. Kimim Bey de izlesin onları. Dünyanın tüm ikindilerini avucunda hissetsin. Duman duman içinde kaybolurken kendi yüzünü karanlıkta çizmeye çalışsın. Çizemezse sabaha kadar ağlasın. Ah şu çılgın Kimim Bey... Şimdi onun halini kimler anlasın, kimler duysun da doğru duyup duymadığını düşünürken deliliğe selektör yapsın. Ah şu çılgın hayat... kaç Kimim Bey sığar içine. Kaç Kimim Bey sıkıştı dışında. Kaç fincan, kaç kıvılcım, kaç damla... Kimim' in güneş kahverengisi gözlerinde, kahve kahverengisi yaşlar gördü bu dünyanın toprak kahverengisi toprakları. Şimdi o nereye sığsın? π tane ülkenin π metre sınırını nasıl aşsın da rüyalarının çatlamış topukları ardından yetişsin ? Ah şu çılgın Kimim Bey... Günde iki kez muhakkak kendisine kahve pişirirmiş. Neden daha çok veya daha az pişirmez kimse emin değilmiş. Herkesin tek bildiği, günde muhakkak iki kez pişirdiğiymiş. Odun kahverengisi odunlardan kökleri olan ağaçlarının altında dolaşır düşünüp dururmuş. Neden 4 tane Dolunay yokmuş ? Varmış da yok mu olmuş ? Yokmuş da biri mi uydurmuş? Acaba o uyduran kişiye de bir kahve yapsa işler yoluna girer miymiş? Ona da mı günde muhakkak iki kez yapmalıymış ? Yoksa o kişi Kimim Beyin ta kendisi miymiş ? Öyleyse nolmuş ? Kimim Bey için zor değilmiş yıldızların 4 köşeli olduğuna inanmak. Yeter ki dolunaydan da 4 tane olsaymış. Ama ne çare? Dolunay değil 4, 4444 tane de olsa gün gündür. Kahve kahvedir. İki ikidir. Kimim aynanın içinde, gözleri yuvasının dışındadır. Yıldızların π tane aynadan yansımadan kalbe vurmadığını fark ettiğinden beri matematiği sorun etmeyen Kimim Bey, günde muhakkak iki kez kendisine kahve pişirirmiş.

Bedire Akaray

Görmediğimiz Küçük Dünya

Belki de en büyük hatamız, hayatımızda önemsiz sandığımız o anların gücünü fark edememek. Göz ucuyla bakıp geçtiğimiz, hafızamızda bir iz bırakmadığını sandığımız küçük olaylar, farkına varmasak da ruhumuza dokunur. O hiç konuşmadığınız komşunuzun balkonuna astığı renkli çamaşırlar; hiç tanımadığınız bir çocuğun yolda unuttuğu kırık bir oyuncak… Belki evde bir köşeye sinmiş ve kim bilir ne zamandır dokunmadığınız tozlanmış bir kitap, kendi hikayenizi hatırlamanız için sessizce orada duruyor. O sayfalarda geçmişin izi, belki eski bir hatıra, belki yıllardır saklı bir duygunun sesi var. Bu küçük anlar, görmediğimiz bir dünya gibi, hayatımızın büyük tuvalinde birer renk, birer dokunuş. Hayatın görünmez örgüsü, tam da bu sıradan görünen ama bir araya geldiklerinde varoluşumuzu şekillendiren anlarda gizli. Bu, küçük anların rüyasıdır.

Her gün yanından geçtiğimiz, ama aslında hiç farkına varmadığımız bir dünya var. Hayatın ritmi hızlandıkça, bizler de bu dünyadan uzaklaşıyor, anların akışını kaçırıyoruz. Modern hayat bize büyük hedefler, büyük başarılar vaat ederken; o küçük ama derin anlamları elimizden alıyor. Büyük resimle, büyük hayallerle o kadar çok meşgulüz ki, küçük olanı görmek neredeyse imkansız hale geliyor. Belki de bu "önemsiz" anları toplamaktan vazgeçtiğimizde, içimizde açıklayamadığımız o boşluk büyümeye başlıyor. Belki bizleri mutsuz eden şey, hayatımızın temel taşları olan bu küçük anları unutmamızdır.

Bir gün, farkında olmadan elimize bir tozlu kitap alıyoruz ya da bir anda gözümüz boş bir sandalyeye takılıyor, aklımızda beliren geçmiş bir gülüşü hatırlıyoruz. İşte tam o anda, gözümüzden kaçmış bir detayın ruhumuza dokunduğunu fark ediyoruz. Belki sıradan bir sokaktan geçerken bir anda eski bir melodiyi duyuyoruz, ya da hiç tanımadığımız bir yüzle göz göze geliyoruz. O an, belki çocukluk yıllarımıza ya da gençliğimizin heyecan dolu anlarına dönüyoruz. Ya da sahilde yürürken bir martının denize süzülüşünü izliyoruz; o uçuş bize özgürlüğün ne kadar basit bir şey olduğunu hatırlatıyor. Bu küçük anlar, aslında hayatın gerçek özü; fark etmesek de, ruhumuzun gizli köşelerinde izler bırakarak içimizi yeniden şekillendiriyor.

Gelin, küçük bir yolculuğa çıkalım. Bugün en son ne zaman durup bir çiçeği, sokaktaki bir kediyi ya da yanından geçtiğiniz insan yüzlerini fark ettiniz? Hızla yürürken dünyamızın bu kadar büyük olduğunu hissetmek zor, değil mi? Oysa ki hayat, fark edemediğimiz ayrıntılarla dolu bir dünya sunuyor bize. Çiçeklerin gövdesinde akan damlalar, rüzgarla savrulan sararmış yapraklar, ya da tanımadığımız birinin sıradan bir gülüşü… Fark etsek de etmesek de bu anlar, yaşadığımız her güne gizlice dokunuyor. Birbirine eklenerek içimizde görünmeyen bir tablo, bir resim oluşturuyorlar. Bu detaylar, belki bize kendi hikayemizi; unuttuğumuz ya da belki kaybettiğimiz parçalarımızı hatırlatıyor.

Zihnimiz bir gün tüm bu anları bir rüyada bir araya getirse… Düşünün; sokaktaki sahipsiz bir oyuncak, komşunun balkonundaki bir gülüş, bir metro vagonunda karşımızda oturan yorgun bir yüz… Hepsi oradadır, ama kendi başlarına; bir anlam arayışında değil, hayatın akışı içinde. O rüya bize şu gerçeği anlatır: Hayat büyük bir hikaye değil, aksine küçük, kendi halinde akan sayısız hikayeden oluşuyor. Her detay, her küçük an, görünmeyen bir iplikle

birbirine bağlı. Ve biz, onları görmesek de bu anlar, hayatımızın büyük resmi içinde kendine ait bir yer buluyor. Öylesine orada duran o tozlu kitap gibi, bu anlar da hikayemizin tamamlayıcı parçalarıdır. Bir an gelir, gözümüzden kaçmış bir hatıra yavaşça ortaya çıkar, bize hayatın sırrını fısıldar.

ayatı dev adımlarla değil, bu küçük anları toplayarak yaşamak belki de anlam bulmanın en sessiz ama en derin yoludur. Hayat büyük hedeflerle değil, küçük detaylarla anlam kazanır; yaşadıklarımızı değerli kılan, o detayların bir araya gelerek oluşturduğu dokudur. Her bir küçük an, bir diğerine eklenerek hayatımızı örer, bize kendi hikayemizi anlatır. Bu nedenle, belki de kendimize ufak bir söz vermeliyiz: Önümüzdeki hafta, belki sadece birkaç dakikalığına bile olsa kendimize durma izni verelim. Koşmayalım, bir ağacın gölgesinde duralım, rüzgarı hissedelim, bir anlığına tüm dünya dursun. Bu sessiz anlarda belki unutulmuş, görülmemiş anların o rüyasına biraz daha yaklaşırız. Bir çocuğun gülüşünde, bir yabancının bakışında, bir yağmur damlasının camdaki yolculuğunda kendimizi yeniden buluruz.

Kim bilir, belki o küçük anların rüyasında, unuttuğumuz bir parçamıza yeniden kavuşuruz...

Muhammet Mustafa Dicle

Mürver Çiçeği

Kendine bir merhem arama perdesinin arkasında saklanan mürver çiçeklerinin meyvelerine kardeş kalpler en kırmızı dudakların sahipleridir. Sevgisine doyum olmayacağını düşündürten güzel sözlerin şairleri hiç bir zaman müzlerine aşık değillerdir. Bir şair ile bir mürver çiçeği sevdaya düştüklerini iddia edip sarıldığında birbirine, manasız, hengâmeli bir akıl oyunu başlayacaktır. Mürver çiçeğinin dudağından akan zehir şairin kalemini zehirleyecek, kendi kağıdını aydınlatamayacak kadar dalalette olan şair ise zehrin etkilerini safsatalardan ibaret bu ilişkiyi kendince romantize etmeye çalışmaktan çektiği baş ağrısının bir parçası sanacaktır. Şairin utanması yoktur. Sevgiyi sevdiğini sevdiğinden daha çok sevdiğini görmezden gelecektir. Mürver çiçeğinin acıması yoktur. Onu koşulsuz sevmediğini bildiği şairi zehriyle yazamaz hale getirmek istemektedir. Bu çekişmeler şairin vasat bile denemeyecek yazılarda anlaşılması güç betimlemeler yaparak yeni yeni türemiş duygusal zincirlerini açıklamaya çalışmasıyla sonlanacaktır. Şair mürver çiçeğini bir ağaca, bir yangına, bir kitaba, kendisini ise bir mezara, bir avuç toprağa, bir kaleme, bir öğrenciyi bir şaire ve bir sevgiliyi bir zehire benzetecektir. Kendisine şair demeye utanan bir genç kalemini eline alıp konuşarak anlatamadığı her şeyi saçma betimlemeler ile anlatabileceğine inanabilecek kadar gafildir. Kalemindeki zehir mürekkepte çoktan yer etmiştir. Aksini iddia edecek, kağıt üstünde kızgınca bir şeyler geveleyecektir. Yine de mürekkebe kendine has mor rengi veren mürver çiçeğini her zaman özleyecektir.

Eylül Karaçoban

Dönüş

Karanlık bedenimdense gölgemi saklar
Beni görürseniz sırtımdan bir ıslık çalın, iki tur tam döneyim.
Yolculuğum ne merak, ne arayış
Haksızca savrulduğum bu kulvarda
Sen haklıydın, hakkın varlığınca
Anneni özlemeye, babana bel bağlamaya
İpek bayraklara sarılır uyurdun
Yelkenler fora! Kuşlar tehlikeye bağırırdı.
İnsanlarsa,
Rolleri dağıttım bir bir
bugün ben varım, anarşizmi oynayacağım
İnsanlar şefkatli kollarımda.
Okyanuslardan koşup, bulutlarda yüzeceğiz.
Devlerin sırtında dilediğimizce göç edeceğiz.
Söyleyecek sözümüz yoksa dilimizi keseceğiz
Başlayınca menfaatlerimiz, yüzümüzü eğeceğiz.
Sonra yanılacağız
Betonların arasında güzel bir kelebekti yolun kılavuzu.
Ölmeye uçuyordu, ölmeye koşacağız.
Biz aşık olacağız, karşılıksız inançlılara.
Ben aşık olacağım sana
Büyüyeceğim fidandan, elmamı ademe sunmaya.
Kardeşlerimin ardından gelip seni bulmaya.
Acıyacağım, yanılacak ve yalvaracağım.
Sonra tanrı, o yakacak.
Aklının külleri semaya uçtu,
gözlerini bulursan şükret.
Yüreğin sıkılmış avuçlardan savruluyor.
Burnun erosun saçlarında.
Oysa huzuru bulmuştuk,
güzellik tebessüm etti.
Seni şevke bırakıp kaçacağım.
Sonra ideolojiler devrimlere yükseldi,
devrimlerin eli kanlı.
Kaderim sırıtkan, düşlerim bana kaldı.

Caroline

PMS 19-5232 TPG

Çığlık çığlığa tüm yaşam
Susmaz korna sesleri,
Bitmez arızalanan otobüsler,
İntihar sonrası duran metrolar,
Görkemli restoranlarda çalan fasıllar,
Ölü gelin balatları...
Kavrulurken kasvetle
Kara kazanın içinde
Parçalı grili koyulu bulutların işgalinde
Çığlığını patlatır gök
Fütursuzca kusar öfkesini
Kaosu durdurmayı denerken
İlerisine geçemez,
Kaosun gümüşi detayı olmanın...

Berkay İsmet

Sekizlik Bir Kent Sendromu

güneşin bayat bir şarkı eşliğinde
rakı içtiği şu günlerde
karanfil sokak'ta geziyorum
"kavuşmak ilmindeyiz bütün fasıllar"da Ahmed Arif ile…
derken bir çiçekçiye uğrak oluyorum
ve bir çiçeğe yarsıyor ellerim,
öğreniyorum ki karanfillere de zam gelmiş
ne de güzel abanmışlardı oysa kokularıyla üstüme…

yürüyorum…

köşeye varmadan daha, beliriyor, o şirin kumral kız çocuğu,
çiçekleriyle kül rengi sokağın tam on ikisinde.
bir görseniz
diz çöktürüyor kirpikleri insana, sokağa taşıyor evsiz kuşlar
öyle saf, saydam ve içten…
küçük kumral ellerine sarılarak alıyorum bir dal karanfili ellerinden.

yürüyorum…

sesler duyuyorum
sesler çarpık
sesler boğucu

güvercinler devrimi bekler gibi saf tutmuşlar
ivme katıyorlar taş kaldırımlara
romantik bir ritim ile seke seke.
egzoz dumanı, güllere kıyan sağanak gibi
yarıyor bu mahzun kentin kara deliğini acımadan.
otobüsler hele, insan biriktirmiş tıklım tıklım
ok kirişinden fırlamışçasına.

bir curnatadır göğün yüzünde, gidiyor akın akın.

yürüyorum…

yeşillikler arasından yukarı yükselmiş betonlara takılıyor gözlerim
yoruluyorum, saymak ne mümkün kaç katlı olduklarını,
kaç hayat biriktirdiklerini,
ya da bir simidin, bir bardak çayın hatrına
umutları asgarinin de asgarisine tekabül etmeyen
kaç emekçinin kutsal emeği ile yo(ğ)rulup da bu hale geldiğini,
ve modern bezirganların, çirkin
ve bunak bankerlerin nasıl da akbaba usulü nemalandıklarını…
ne vadediyorsa artık bu kente, bu betondan aynalı sırıklar!...

yürüyorum…

güneş rakıdan sarhoş halde…
ulumakta akşamın esintisi ensemde
sonrası
sonrası budanmış kelimeler yontusu işte…

yürüyorum…
sarılarak karanfilimin sakına…

neresidir ikametgâhı artık kuşların, göremiyorum

Rıza Karakuş

Fotoğraf: Ratel

Sonsuzluk Bakışları: Bir Fotoğrafın Işıkla Çizilen Karanlığı

Bir yağmur damlasının camda tutunma çabasına rağmen akıyorsa yere doğru, bir ışık huzmesi karanlığa rağmen yırtıp deliyorsa bir cismin aynasını ve insanın akıp giden zamana rağmen kendini var etme eğilimi sızlatıyorsa bilincini bir fotoğraf gelir dokunur yüreğine. Dokunur, hem aydınlık hem de karanlık eliyle. Bu dokunuşların tadı farklıdır. Akıp giden zamanın bekçisi olarak dile bir hüzün tadı yapıştırır damakları tahriş eden kurulukla. Görünenin ardında sakladıkları ile de tüm gerçekleri bilmesine rağmen müfredatın dışına çıkamayan vicdanlı bir öğretmenin verdiği tedirginliği barındırır.

Antik yunanın tanımlayıcı düzleminde fotoğraf için ışıkla resim çizme tanımını duyunca aklıma şöyle bir soru geldi; Işık varsa fotoğrafta onun öncesinde var olan karanlığın görüntüsü nerede? Fotoğraf salt anlamda bir anı dondurma, bir duyguyu ve yaşanmışlığı bir kareye hapsetme değildir. Fotoğraf bir dildir. Kelimeleri ise ışık ,gölge ,açı ,renk ve içindekiler….Bazı fotoğraflar çok konuşur, bazları içine kapanık, bazıları az konuşarak çok şey anlatır, bazıları hem konuşur hem susar. İşte bir fotoğrafın sustuğu anda karanlığı konuşmaya başlar. Bu dilin tüm tarih boyunca insan söylediği zehirli ve ıstırap verici cümleleri vardır. O cümleler insan zihnini ve belleğini çürütecek kadar etkilidir, şayet yürekte bir vicdan kırıntısı varsa…

"Kıyıya vuran çocuk" ve ''Zayıflıktan ölmek üzere olan kızı yemeyi bekleyen akbaba" cümlelerini haykıran fotoğrafları görmüşsünüzdür. Bir sabah tüm dünyayı dili ile hançerleyen Nilüfer demir tarafından 2015 yılında bodrumda çekilen Aylan Kurdinin karaya vuran ceset fotoğrafı ve kavurucu bir yaz gününde Güney Sudan'da 1993 yılında Kevin Carter tarafından çekilen küçük zayıf kız ve onu yemek için bekleyen akbaba fotoğrafı, fotoğrafların en karanlık yerini insanların gözüne sürer. Aylan kürdi ve zayıf kız çocuğu fotoğrafları geçmişte çekilip te hatırlanmak istenen fotoğraflardan değildir. Bir fotoğrafa bakınca akıp giden zamanı fark ettiren dürtüden sıyrılıp o fotoğraftaki dile, şekiller arasındaki uyuma ve madde görüntüsünün altındaki karanlığa odaklanmamız lazım. Asla o ana gidilemez ve o anı tekrar yaşayamaz insan çünkü değişmiştir. Aldığı soluğun sayısı da değişmiştir. Bir fotoğrafa bakan gözün keskinliği de körelmiştir. Olaylara ve durumlara bakan zihinsel kimyası da değişmiştir yaşam

laboratuvarında. Görüntüler, fiziksel dünyanın yüzeyindeki gerçeği yansıtmakla kalmayıp bu yüzeyin altındaki varoluşun rengini de hissettirebiliyorlarsa o fotoğraf amacına ulaşmıştır.

Fotoğraflardaki anlam iki boyutludur. Düz anlam ve yan anlam. Bazı yan anlamlar var karanlığını acı bir zehir gibi tattırır insana. Bir yan anlam olsam ve bana bir seçenek sunsalar Melih Cevdet Anday'ın fotoğraf şiirindeki fotoğrafın yan anlamı olmak isterdim. Nitekim şiirde şöyle ifade edilir.

Dört kişi parkta çektirmişiz, ben, orhan, oktay, bir de şinasi...anlaşılan sonbahar, kimimiz paltolu, kimimiz ceketli yapraksız arkamızdaki ağaçlar...babası daha ölmemiş oktay'ın ben bıyıksızım, orhan, süleyman efendiyi tanımamış. ama ben hiç böyle mahzun olmadım; ölümü hatırlatan ne var bu resimde? oysa hayattayız hepimiz.

Soğuğun betonları sarstığı bir kış gecesinde kitaplarımı düzenlerken bir fotoğraf düştü yere tarihin en utangaç diliminden. Bir diş buğdayı günümde çekilen fotoğrafımı gördüm. Hani o başından aşağı buğday dökülen gün. Başın üstünde kalan buğdayların, inci gibi dişler olsun diye ipe dizildiği ve yere dökülenlerin, doğaya karşı saygılı olsun diye kuşlara verildiği o günün fotoğrafı. Çekirdek aileden annen baba ve kardeşler geniş aileden de amca, dayı, hala, teyze ve kuzenlerin olduğu bir kare. Bir toplumun fotoğraf torbasına buğday buğday sıkıştığı ve döküldüğü bir mutluluk anı. O gün, o andan itibaren herkesin birer kaya kırma işçisi gibi davranıp buğday sahibinin (çocuk) düşünce ve yaşam çizgisine darbeler indirdiği ve bunu yaparken fark ettirmeden o zayıf kızı yemek için bekleyen akbabalar gibi buğday sahibinin ömrünü yemeye yeminli bir toplum sosyolojisinin başlangıç noktasıydı. Bir fotoğrafın tamamlanması için gereken figürler vardır. Fotoğrafın kendisi ,fotoğrafı çeken ve yıllar sonra o fotoğrafa bakan göz. Fotoğraf elimdeydi , çeken zaten bakışındaki detayla mirası bırakmış ve yıllar sonra bakan ben…Bazen bazı fotoğraflar çok acımasız oluyor. Çok sonradan hiçbir gücün seni onlarla yan yana getiremeyeceği gerçeğine rağmen bir fotoğrafta sonsuza kadar seni o kareye sıkıştırabiliyor. Bir kare çekilirken bir anın durması var bir de beynin durması. Yıllar sonra bakmak istediğinizde elinizde bir fotoğraf ve hatırlamak istediğinizde zihinde kalan bir an. Her türlü manüplasyona rağmen o an çekilen duygular olağandır ve insan tekrar hatırlar. Sizin hiçbir fotoğrafa sıkıştırılmış ve hatırlamak istemediğiniz anlarınız var mı? Unutmak insana verilen iyileştirici dönüşümlerin başında gelir bazen bir fotoğraf buna izin vermez.

Var oluşumuzun kentinde ışıklar hep sönüktür. Var olmak için binlerce yıldır insan ışığı aradı hep. Bazıları değişik inançlara tutundu, bazıları doğanın sıra dışılığına, bazıları ise eşyaya bağlandı. Fakat hiç biri özgür insan bilincinin ulaşacağı ışığı vermedi. Karanlık varsa hiçlik vardır. Hiçlik insanı kendi deliğinden evrenin boşluğundan bırakır. Bir deklanşör sesi o uçurum sessizliğini bozar. Alman düşünür ve teorisyen Siegfried Kracauer sanat, fotoğraf ve sinema ile ilgili düşünce sandığından çıkardığı; ''bu şeyler bir zamanlar derimiz gibi bize yapışmıştı ve bugün de mülkümüz bize hala bu şekilde yapışıyor. biz hiçbir şeyin içindeyiz ve fotoğraf da parçaları bir hiçliğin etrafında birleştiriyor'' sözüyle fotoğraf, o karanlık hiçliğimize ışığı yansıtıp donduran bir teslimiyet abidesi olur.

Şüpheli olan, bilinmeyen ve insan aklının ötesinde duran her duygu ve düşünce insanın kararlı karanlığını temsil eder. Bu kararlı karanlıkta insan bilinci hep bir çıkış aramıştır. Tüm tarih boyunca bu çıkışı destekleyen ona merhamet elini uzatan eylemlerin başında fotoğraf

gelir. Şair ve yazar Murathan Mungan aşkın cep defteri kitabında fotoğrafın doğası ile ilgili kulağımıza şunları fısıldar; "fotoğrafın doğasında 'konusuna' değer kazandırma eğilimi vardır. her neyin fotoğrafı çekilmişse, o artık çok daha dikkatli bakışlarla incelenmeyi, başka türlü bakılmayı, görülmeyi, üzerinde düşünülmeyi hak ediyor demektir." Kişinin incelenmeye değer görülmesi , üzerinde düşülmenin nesnesi olmak Murathan Mungan görüş dünyasında insana, yaşadığı varoluşsal sancıda bir şifa dokunuşu olmuştur. Fotoğraf anları mumyalayan ve var olmanın metaforudur.

Fotoğraf bir tür ölümdür. Fotoğrafta herkes düşünce yapısında inşa ettiği o ideal imgeye ulaşmak için poz verir. O an için kendinden ve kendi karanlığından uzaklaşır. Kişi o an için kendinden ötede durduğu için bu bir tür ölümdür. Hayatımızın öznesi olmamıza rağmen fotoğrafta o istediğimiz kişiye dönüşmek için yaptığımız eylem bizi nesneye çevirir. Fotoğraf kişi yaşarken ölüme temas ettiği ilk duraktır.

Işıkla resim çizmenin çıktısı olan fotoğrafın rahmi karanlığın kendisidir. Doğumuyla birlikte ışığı hapsetmiştir içinde. Eğer klasik anlamda fotoğrafı bir şey ilginç kılacaksa o da eskiye ait bir ışığın günümüze temas etmesidir. İçindeki olay, kişi ve geçen zaman değildir. Kim bilir belki ilerde içine o anların ışığını hapseden fotoğraflar insanlarla konuşacak, o anların duygusunu da verecek bilmiyoruz. Ama Aylan kürdinin ve akbabanın yemek için takip ettiği zayıf kızın fotoğraflarında ışık görmüyorum insanın karanlığı dışında. O karanlık ve akbaba gelir bir çocuğun buğday gününde bir cellat olur. Yıllar içinde sistemik bir şekilde hem bilinç altına hem de bilinç üstüne ağır darbeler indirir. Ölümün naif bir dokunuşuyla mumyalandığımız anları rahminde tutan fotoğraf, ışığını bulunca güneşi kalbimizde hissedeceğiz tepemizde değil…

Hüseyin Boğurcu

Fotoğraf: Ratel

Alaca 1 Yaşında :)

Alaca'ya başlayalı 1 yıl oldu. 7 kez, 62 isimle gökyüzünden öpücük getirdik; 8 şehre serpildik.

Sadece "edebiyat yapmak" için çıkmadık bu yola. edebiyatın bir rant aracı olmaması, endüstrileşip, kâr elde edilebilecek bir meta olmaması için çıktık. Edebiyatın gerçek yuvası fanzinler diye bağırdık, çünkü edebiyatı edebiyat olduğu için yaptık.

Gençliğin, yani bizlerin, kısıtlanıp hapsedilmesine karşı çıktığımız için yazdık, çizdik. Hepimizin bir derdi var bu dünyaya, edebiyata dair. O yüzden dişimizi tırnağımıza takıp ücretsiz çıkarıyoruz bu yayınları. Bir şeylerin değişebileceğine inandığımız için.

Bunların hepsini yapmaya devam edeceğimiz yıllarımız olması ve dertlerimizin bir gün dermanına kavuştuğunu görme mücadelemizin devam etmesi dileğiyle!

Alaca Fanzin Ekibi

Emeği Geçen Herkese Teşekkürlerle

Yazanlar

Bedire Akaray / Berkay İsmet / Caroline / Cemre N. Karain
Çağlar Gülcan / Doruk Gavaz / Ekin Şara Özden / Elmakafa / Enes Kaynakcı
Eylül Karaçoban / Fahri Küçük / Hüseyin Boğurcu / Koray Kurtoğlu / Mehmet Karakaya
Memduh Eren Deveci / Muhammed Ahmetoğlu / Muhammet Mustafa Dicle
Murat Boğurcu / Öykü Öz / Özgür Şevkan / Rıza Karakuş / Selimcan Yeseli
Sena Bayram / Senem Uras / Tuğçe Kayış / Yunus Yürekli / Yusuf Öz

Kapak Tasarım

Elmakafa

Denklanşöre Basanlar

Abö / Ratel

Çizenler

Abö/ Elmakafa / İrem Kuleci

mail/ alacafanzin@gmail.com
instagram/ fanzinalaca
twitter/ fanzinalaca
instagram/ _elmakafa_

BURAYA KARALANMIŞ HER ŞEY BİRER HAYAL ÜRÜNÜDÜR

GERÇEKLE HİÇBİR **ALAKASI YOKTUR**

#8

alacafanzin@gmail.com

fanzinalaca